De geschiedenissen van Gideon

door: Gerard Oudijn

www.gezondewoorden.nl

inleiding

Gideon is één van die Bijbelse figuren waarvan de prachtige verhalen tot de verbeelding spreken en daarom niet zullen ontbreken in kinderbijbels. Het meest bekend is waarschijnlijk de geschiedenis waarin Gideon van God een leger van 32.000 Israëlieten moet terugbrengen tot een groep van slechts 300 man, en waarin hij met fakkels, kruiken en bazuinen het grote leger van de Midianieten verslaat.

twaalf richters
Het boek Richteren telt 12 richters. Volgens een andere telling zijn het er meer, want sommigen tellen Barak mee, maar hij wordt geen richter genoemd. Uit Richteren 4 blijkt dat hij een legeraanvoerder was onder de richter Deborah. En ook de zoon van Gideon, Abimelech, wordt soms meegeteld in het aantal richters, maar ook hij wordt zo niet beschreven, wel als koning (Richt. 9:6).

Buiten het boek Richteren vinden we nog twee richters: Eli (1 Sam. 4:18) en Samuël (1 Sam. 7:15). Een *richter* is hetzelfde als een *rechter*. De eerste keer dat het woord voorkomt in het boek Richteren, wordt meteen duidelijk wat een richter is: iemand die rechtzet en verlost (2:16).

meest uitgebreid
Gideon is één van de bekendere richters. De meest bekende is waarschijnlijk Simson en hoewel de geschiedenis van Simson vier hoofdstukken beslaat en die van Gideon slechts drie, is het verslag van het leven van Gideon nét iets langer, als je de verzen telt. Gideon is de richter die het meest uitgebreid wordt beschreven.

verlossing, maar nog geen koning
Richteren speelt zich af in de periode nadat de verlossing onder Jozua had plaatsgevonden, maar het volk nog *geen koning* had. Typologisch spreekt het van de huidige tijd, tussen de eerste komst en de wederkomst van Christus. Jozua is een type van Jezus (Hebreeuws: *Jehoshua*). Hij heeft verlossing tot stand gebracht, maar in deze tijd is het volk Israël *ongelovig* en *het Koninkrijk is nog niet tot stand gekomen*.

ongeloof
In het boek Richteren vinden we als een refrein terugkeren dat Israël *deed wat kwaad was in de ogen van JAHWEH* (o.a. 2:11, 3:7), ze leefden in ongeloof. God stuurt daarop een vijandig volk dat hen verdrukt en als Israël vervolgens in hun benauwdheid de naam van JAHWEH aanroept (onder andere Richt. 3:9,15), stuurt God een richter om hen te verlossen, waarna het weer opnieuw begint. In Richteren 2:6–23 wordt deze cyclus als een samenvatting van het hele boek beschreven.

typen van Christus
Al deze 12 richters zijn op enige manier een uitbeelding van de ware Verlosser, Jezus Christus. In de toekomst zal er een einde komen aan het ongeloof van Israël en zal een overblijfsel de naam van JAHWEH aanroepen en door Hem verlost worden (Zach. 13:9-14:5).

Is het in dit verband ook niet opmerkelijk hoe het boek Richteren aanvangt?

Richteren 1 (naar ISA)
[1] Het geschiedde na de dood van Jozua (...)

de Man van smarten
Israël kent *Jehoshua* slechts als degene die stierf, daar houdt het voor hen op. Voor hen is Hij "de Man van smarten" (Jes. 53:3). Maar Hij is niet dood, Hij leeft, alleen heeft het Joodse volk daar geen weet van. Waar is Hij nu? Daar geven de brieven van Paulus antwoord op. Hij is verhoogd en gezeten aan Gods rechterhand. God voert in deze tijd een plan uit, buiten Israël om, dat aeonen en generaties verborgen is gebleven, maar nu via de apostel Paulus wordt geopenbaard (Ef. 3:5; Kol. 1:26).

Israël kent Hem nog niet als de Zoon van Gods rechterhand. De opgewekte Christus werd door hen verworpen en daarom werd Israël terzijde gesteld en ging redding naar de natiën. Het Koninkrijk werd niet openbaar. Even opmerkelijk als het begin van het boek Richteren, is dan ook het einde ervan.

Richteren 21 (naar ISA)
[25] In die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn ogen.

Richteren spreekt typologisch over de tijd tussen de dood en opstanding van Jezus Christus en de openbaring van het Koninkrijk.

Richteren 6:1-5 Midianieten

De geschiedenis van Gideon beslaat slechts drie hoofdstukken: Richteren 6 tot en met 8. Het vangt aan met de steeds weerkerende uitspraak die als een rode draad door het boek loopt, dat Israël deed *wat kwaad was in de ogen van JAHWEH*. Deze woorden herinneren ons eraan dat de ellende van Israël het gevolg was van hun afval van JAHWEH. Toch blijkt juist in die donkere context telkens opnieuw Gods genade, wanneer Hij een richter verwekt om Zijn volk te verlossen.

Richteren 6 (naar ISA)
[1] En de zonen van Israël deden wat kwaad was in de ogen van JAHWEH, en JAHWEH gaf hen in de hand van Midian, zeven jaren.

Midian
Midian was één van de zonen die Abraham na de dood van Sarah kreeg met Ketura (Gen. 25:2). De Midianieten waren dus een broedervolk van Israël. Ze spelen een grote rol in de geschiedenis van Gideon, dus we zullen ze later nog tegenkomen. We kennen Midian ook als het gebied waar Mozes naartoe vluchtte voor Farao (Ex. 2:15).

oordeel
Als Israël "kwaad doet in de ogen van JAHWEH", betekent dit dat zij andere goden dienen (2:13, 3:7, 10:6). Het gevolg hiervan is dat God Israël overgeeft in de hand van de Midianieten. Midian betekent: *strijd*, *twist*. Het woord is afgeleid van de stam *din* (H1777), die *oordelen* of *rechtspreken* betekent.

zegen en vloek
Aan Israël was zegen beloofd als ze JAHWEH, hun God zouden dienen (Deut. 28:1-14). Maar zou het volk Hem niet dienen en andere goden achterna lopen, dan zouden hen *strijd en oordelen* overkomen (Deut. 28:15-68), zoals het overgegeven worden in de handen van hun vijanden (Deut. 28:25,31,48,53).

[2] En als de hand van Midian sterk werd tegen Israël, maakten de zonen van Israël vanwege de Midianieten, voor zichzelf holen in de bergen en grotten en vestingen.
[3] En het gebeurde wanneer Israël gezaaid had, dat Midian opkwam en Amalek en de zonen van het oosten, en zij kwamen op tegen hen.
[4] En zij legerden zich tegen hen en zij verwoestten het gewas van het land tot zo ver als men komt bij Gaza. En zij lieten geen levensonderhoud over in Israël, geen stuk kleinvee, stier of ezel,
[5] want zij kwamen op, met hun kudden, en hun tenten, en zij kwamen op zo talrijk als sprinkhanen in menigte, en voor hen en voor hun kamelen is er geen getal. En zij komen in het land om haar te verwoestten.

Richteren 6:1-5 zeven

Zeven keer lezen we in Richteren, dat het volk deed wat kwaad was in de ogen van JAHWEH (2:11; 3:7, 12; 4:1; 6:1; 10:6; 13:1). *Zeven* jaar worden zij aan de Midianieten overgegeven, die jaarlijks komen als een zwerm sprinkhanen, alles verwoestend (6:1). Ook in het gedeelte uit Deuteronomium over de zegen en de vloek komen we het getal zeven tegen. Eerst met betrekking tot de zegen:

Deuteronomium 28 (naar ISA)
[7] JAHWEH zal jullie vijanden, die tegen jullie opstaan, verslaan voor jullie aangezicht. Op één weg trekken zij tegen jullie op en op zeven wegen zullen zij vluchten voor jullie aangezicht.

zegen
Zeven is het getal van volheid. Hier betekent “zeven wegen” dat de vijanden volledig, volkomen verslagen en verstrooid worden. Ze komen eensgezind tegen Israël op, maar worden in totale wanorde uiteen gedreven — een beeld van een volkomen overwinning door Gods ingrijpen. Deze zegen beloofde God hen, als het volk Hem zou dienen.

Deuteronomium 28 (naar ISA)
[25] JAHWEH zal geven dat jullie verslagen worden voor de aangezichten van jullie vijanden. Op één weg zullen jullie tegen hem optrekken en op zeven wegen zullen jullie vluchten voor zijn aangezicht.

vloek
In het gedeelte dat spreekt over de vloek, is het precies omgekeerd. Israël, dat eens door God beschermd werd, zou een complete nederlaag ervaren als zij JAHWEH, hun God, niet dienden. “Door zeven wegen vluchten” betekent: volledig uiteengeslagen - een volkomen omkering van de zegen. Dit is in de geschiedenis van het Joodse volk meerdere keren gebeurd. Ze zijn uit het land verdreven of weggevoerd en verstrooid onder de volkeren.

genade is uitermate overvloedig
Gods genade is altijd overvloediger dan de zonde van de mens (Rom. 5:20) en daarom stuurt God 12 richters. Twaalf is het getal van Israël, dat uit 12 stammen bestaat. Ondanks het huidige ongeloof van Israël, zal God het volk herstellen, hen verlossen van al hun vijanden en die aan hen onderschikken. Israël zal het hoofd van de volken zijn (Jes. 2:2-3; Zach. 8:22-23).

Richteren 6:6-7 het aanroepen van de naam van JAHWEH

In de vorige verzen zagen we dat de Midianieten jaarlijks opkwamen tegen Israël, samen met de Amalekieten. Zij waren, net als de Midianieten, een broedervolk, afstammelingen van Ezau (Gen. 36:12). Daarbij waren ook nog “de zonen van het oosten” die niet nader worden aangeduid. Deze vijanden verwoestten het land en roofden de oogst, zodat er niets overbleef. Zo bleef Israël klein en onmachtig en niet in staat om op te staan tegen hun overheersers.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [6] En zo werd Israël zeer verarmd vanwege de Midianieten. Toen riepen de zonen van Israël tot JAHWEH.

Israël diende de goden van het land waar zij woonden en God had voorzegd wat er zou gebeuren als zij Hem verlieten en andere goden achterna zouden lopen. De zegen zou van hen afgenomen worden en vloek zou hen treffen. In Richteren wordt letterlijk vervuld wat tevoren was voorzegd.

> *Leviticus 26 (naar ISA)*
> [16] (...) en jullie zullen tevergeefs jullie zaad zaaien, want jullie vijanden zullen het eten.
> [17] En Ik zal mijn aangezicht tegen jullie keren, en jullie zullen voor het aangezicht van jullie vijanden verslagen worden; en jullie haters zullen over jullie heersen, en jullie zullen vluchten, zonder dat iemand jullie achtervolgt.

En zo gebeurde het telkens weer: wanneer zij andere goden volgden, liet JAHWEH hun vijanden over hen heersen, totdat zij in hun nood tot Hem riepen.

> *Richteren 1 (naar ISA)*
> [7] En het geschiede dat de zonen van Israël riepen tot JAHWEH, vanwege Midian.

de zevende dag: de grote sabbat
Zeven jaren werd Israël overgegeven in de hand van de Midianieten en dan roept het volk de naam van JAHWEH aan. Dat is het begin van hun verlossing. Ook in de toekomst zal dat deel dat over is van het Joodse volk de naam van JAHWEH aanroepen (Zach. 13:9; Joël 2:32) en dan zal God de Verlosser zenden en Zijn volk verlossen (Zach. 14:3-4). Dan zal de *zevende* dag van duizend jaar aanbreken: het Messiaanse Koninkrijk, de grote *sabbatsrust* voor Israël (Hebr. 4:9)

Richteren 6:8-10 een profeet

Wat we door heel het boek van Richteren vinden, lezen we ook in de aanvang van de geschiedenis van Gideon: het volk roept in hun nood de naam van JAHWEH aan. Dat is het begin van de verlossing en de aanleiding tot de roeping van Gideon. God stuurt eerst een profeet.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [8] Toen zond JAHWEH een man, een profeet, naar de zonen van Israël, en hij zegt tot hen: Zo zegt JAHWEH, God van Israël: Ik, Ik deed jullie opgaan vanaf Egypte en Ik deed jullie uitgaan uit het huis van dienaren.
> [9] Ik redde jullie uit de hand van Egypte en uit de hand van al jullie verdrukkers, en Ik dreef hen uit voor jullie aangezichten en Ik gaf hun land aan jullie.
> [10] En Ik heb tot jullie gezegd: Ik ben JAHWEH, jullie God. Jullie zullen de goden van de Amorieten niet vrezen, in wiens land jullie wonen. En jullie luisterden niet naar Mijn stem.

een onbekende profeet
Dit lijkt een wat vreemde gebeurtenis, want als we verder lezen, zien we dat er na deze profeet een engel (>boodschapper) van JAHWEH komt, die verschijnt aan Gideon en hem aanwijst als de verlosser van Israël. Als we dit gedeelte over de onbekende profeet niet zouden hebben, zou het verhaal doorlopen en zouden we niets missen.

Deze profeet vertelt niets nieuws, hij herinnert het volk slechts aan hun geschiedenis. Het was JAHWEH, die hen uit Egypte heeft uitgeleid en verlost had van hun vijanden. Toch diende het volk Hem niet, maar bedreef het afgoderij en ging andere goden achterna.

hebt u nooit gelezen in de Schriften..?
Deze profeet is een uitbeelding van Jezus van Nazareth in zijn aardse wandel. Ook de Heer vertelde niets nieuws toen Hij tot Israël kwam, maar herinnerde hen aan wat in hun eigen geschriften stond geschreven (Marc. 11:17). Bijvoorbeeld door te zeggen: “Hebben jullie niet gelezen dat…?” (Matth. 12:3; Matth. 19:4). En: “jullie dwalen, omdat jullie de Schriften niet kennen” (Matth. 22:29). Of: “O onverstandigen en tragen van hart om te geloven alles wat de profeten gesproken hebben” (Luk. 24:25).

Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen
Ook deze profeet herinnert Israël aan wie God is en wat Hij heeft gedaan. Maar hij verdwijnt en vervolgens komt er een “engel van JAHWEH”, die Gideon roept. Dit principe van een eerste, die wordt opgevolgd door een tweede, komen we heel vaak tegen in de Schrift en speelt ook verderop in de geschiedenis van Gideon nog een rol. Enkele voorbeelden: Saul – David, Johannes de Doper – Jezus, oude verbond – nieuwe verbond, Jezus – Christus.

God neemt het eerste weg om het tweede vast te stellen (Hebr. 10:9). Jezus van Nazareth kwam onder het oude verbond, als mens in vernedering, om te sterven. Maar God wekte Hem op uit de doden, verhoogde de opgewekte Christus tot aan Zijn rechterhand en bracht zo het nieuwe verbond tot stand.

Richteren 6:11 onder de eik

In de vorige verzen werd gesproken over een onbekende profeet, die tot Israël wordt gezonden. We vinden alleen de boodschap van de profeet beschreven, maar de uitwerking en reactie van het volk worden niet vermeld. Meteen na het verslag over deze profeet, vinden we de introductie van Gideon.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [11] En de boodschapper van JAHWEH kwam en hij zat onder de eik die in Ofra is, die van Joas was, de Abi-Ezriet. En Gideon…

engel of boodschapper?
Het Hebreeuwse woord *malak* wordt meestal vertaald met “engel”, maar betekent letterlijk: *boodschapper.* Dat kan een hemels of geestelijk wezen zijn (Gen.22:11), maar ze worden niet altijd als zodanig herkend (Gen. 19:1). Soms heeft het gewoon de betekenis van een *bode* of *gezant* (Richt. 6:35; 7:24; 9:31). Voor het Griekse *angelos* geldt hetzelfde. Vergelijk Mattheüs 11:10 met Lukas 2:9. We zullen nog zien dat deze “engel van JAHWEH” een uitbeelding is van Christus.

de eik
De eik staat in de bijbel voor Gods *beloften*. We zien dat Abraham, als hij Gods beloften heeft ontvangen, zich vestigt bij een eik of bij de eikenbossen van More of Mamre (Gen. 12:6; 13:18; 18:1). Jakob begraaft de vreemde goden en sieraden van zijn huis onder een eik (Gen. 35:4) en maakt zo een einde aan afgoderij. En Jozua maakte een verbond met het volk en bevestigde dit door een grote steen op te richten onder de eik (Joz. 24:25-26).

eik en eed
Het Hebreeuwse woord voor *eik (elah)*, is nauw verwant aan het woord voor *eed* (*alah*). De eik is een uitbeelding van de eed die God aan Abraham heeft gezworen. Daarom vestigden de aartsvaders zich bij eiken, begroeven zij daar hun doden bij en speelde de eik een rol bij andere belangrijke gelegenheden.

eikel
Betekenisvol is ook de vrucht van de eik, de eikel. Abraham ontving het teken van de besnijdenis als symbool van de belofte van God. Bij de besnijdenis wordt de voorhuid weggenomen en wordt de eikel zichtbaar. Het vlees wordt weggenomen, om iets nieuws zichtbaar te maken, een embleem van dood en opstanding en van vruchtbaarheid (>nieuw leven).

Later versloeg David de reus Goliath in het *Eikendal* (1 Sam. 17:2,19). David is een type van de Zoon van David, die de tegenstander (Hebreeuws: *satan*) heeft verslagen. De eik en eikel zijn een uitbeelding van opstandingsleven en de overwinning op de dood.

Eikendal
Nog weer later verbleef David met een gezelschap in de spelonk van Adullam, in dezelfde omgeving als waar het Eikendal zich bevindt. Dit was na het behalen van de overwinning, maar nog voordat hij als koning op de troon zat. Een schitterende uitbeelding van onze tijd, waarin de Zoon van David de dood heeft overwonnen, maar Zijn Koninkrijk nog niet openbaar is. Wij zijn Zijn lichaam en horen bij Hem, door de wereld miskend, maar met een uitzicht waarbij we dagelijks herinnerd worden aan de grote overwinning!

Richteren 6:11 tarwe in de wijnpers

In het vorige hoofdstuk zagen we dat “een boodschapper van JAHWEH” tot Gideon kwam en zich zette onder de eik van zijn vader Joas in Ofra. De eik heeft alles te maken met de beloften die God aan Abraham, Izak en Jakob heeft gegeven. Ofra is een plaats die op een steenworp afstand ligt van Sichem, een stad die een grote rol speelt in het leven van de aartsvaders. Ook Sichem bepaalt ons bij Gods beloften en ook daar vinden we dikwijls eiken (Gen. 12:6; 14:13; 35:4; Joz. 24:25-26).

In deze verzen maken we kennis met Gideon, die een voorafschaduwing is van Christus. Meteen bij zijn roeping vinden we veel details die ons bepalen bij de opgewekte Christus.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [11] En de boodschapper van JAHWEH kwam en hij zat onder de eik die in Ofra is, die van Joas was, de Abi-Ezriet. En Gideon, zijn zoon, was tarwe aan het uitkloppen in de wijnpers, om het voor de Midianieten veilig te stellen.

betekenis van de namen
Joas betekent: *JAHWEH heeft gegeven* en Abiëzer betekent: *Mijn Vader is hulp.* Beide namen richten onze blik op de Heere Jezus Christus: Hij is van God gegeven en in alles vertrouwde Hij op Zijn Vader.

De naam Gideon betekent *hakker (houthakker)* of *veller*. Het verwijst naar zijn latere daad in Richteren 6:25.

tarweoogst
Gideon was tarwe aan het uitkloppen in de wijnpers. Dat betekent dat deze geschiedenis zich afspeelt rond de tijd van de *tarweoogst*. In Leviticus 23 vinden we zeven hoogtijden van JAHWEH. De *eerste* drie hoogtijden zijn vervuld in de *eerste* komst van Christus, de *laatste* drie zullen worden vervuld bij Zijn *wederkomst*. Daartussenin ligt *Pinksteren*, ook wel het *Wekenfeest* genoemd, waarbij de eerstelingen van de *tarweoogst* werden verzameld (Ex. 23:16). Typologisch verwijst dit feest naar de tijd tussen de eerste en tweede komst van Christus. Zoals we eerder zagen, is dit de periode waar het hele boek Richteren over handelt.

wijnpers
De wijnpers is niet de normale plek om tarwe uit te kloppen. Waarom Gideon het daar deed, wordt meteen daarna uitgelegd. Hij wilde de tarwe veilig stellen voor de Midianieten. Bij het uitkloppen van tarwe, ook wel “dorsen” genoemd, worden de graankorrels losgemaakt uit de aren. Dit gebeurt door op de halmen te slaan of door ze te vertreden. Normaliter werd dit gedaan op een dorsvloer. Op de betekenis hiervan zullen we later nog terugkomen, omdat Gideon een teken van God vraagt op de dorsvloer (Richt. 6:36-40).

van lijden tot heerlijkheid
Van tarwe wordt brood gemaakt en dat is een beeld van het woord van God (Deut. 8:3; Matth. 4:4) en ten diepste van Christus (Joh. 1:14; Opb. 19:13). Het proces van dorsen spreekt van het lijden dat Hij onderging (Jes. 53:5), om “het brood des levens” te worden (Joh.6:48) en onvergankelijk leven aan het licht te brengen voor alle mensen (1 Kor. 15:22; 2 Tim. 1:10).

wijn
Gideon heeft zich *verborgen* in de wijnpers. Normaal gesproken wordt in de wijnpers geen tarwe gedorst, maar worden druiven vertrapt en vermalen. Het druivensap wordt opgevangen en werd vanouds opgeslagen in *eikenhouten* vaten. Daarna werd het in de kelder, onder de grond, gelegd en vond het gistingsproces plaats. Als het enige tijd later uit de kelder kwam, was het druivensap geestrijk vocht geworden: *wijn* - een uitbeelding van nieuw leven. In dit proces herkennen we het lijden, de dood en opstanding van Christus. Gideon is een type van de opgewekte Christus.

Melchizedek
In deze geschiedenis, waarin Gideon wordt aangewezen als de verlosser van Israël, komen brood en wijn naar voren. Dat herinnert ons aan Melchizedek, “die brood en wijn voortbracht” (Gen.14:18). De schrijver van de Hebreeënbrief legt uit dat Melchizedek een voorafschaduwing is van de opgewekte Christus, die Hogepriester is naar de ordening van Melchizedek (Hebr. 5:6,10; 7:17). Het brood en de wijn die Melchizedek meebracht, wijzen heen naar het nieuwe leven dat Christus schenkt.

Zo ook in deze geschiedenis van Gideon. Hij is een type van de ware Verlosser: Jezus Christus. Alle details getuigen van Hem: tarwe en de wijnpers, brood en wijn, maar ook de boodschapper van JAHWEH, zoals we nog zullen zien.

Richteren 6:12-14 de verlosser van Israël aangewezen

De boodschapper van JAHWEH heeft zich gezet onder de eik van Gideons vader Joas en in de volgende verzen worden zijn verschijning aan Gideon en hun gesprek beschreven. De engel vertelt Gideon de boodschap waarmee God hem heeft gezonden.

Richteren 6 (naar ISA)
[12] En de boodschapper van JAHWEH verschijnt aan hem en hij zegt tot hem: JAHWEH is met jou dappere held!
[13] En Gideon zei tot hem: O, mijn heer, is JAHWEH met ons? Waarom overkomt dit alles dan ons? En waar zijn al Zijn wonderbaarlijke werken, die onze vaders ons verhaalden, zeggend: JAHWEH, deed Hij ons niet opgaan uit Egypte? En nu heeft JAHWEH ons in de steek gelaten en geeft Hij ons in de greep van Midian.
[14] Toen wendde JAHWEH Zich tot hem om en Hij zei: Ga in deze kracht van jou en redt Israël uit de greep van Midian. Zend ik jou niet?

dappere held
Gideon wordt door de engel aangesproken als "dappere held". God wijst hem op wat Gideon *zal zijn* en op wat hij nog *zal gaan doen*. Zoals God Abram een andere naam gaf en zijn naam veranderde in Abraham "vader van vele volkeren". Abram was kinderloos en niet in staat om leven voort te brengen (Rom.4:19), maar God bekrachtigde zijn belofte van nageslacht aan hem, door hem een nieuwe naam te geven. Zo wordt Gideon hier al aangesproken als een dappere held.

deze kracht van jou
Gideon is echter niet op zijn mondje gevallen en vraagt waar God dan is. Weliswaar heeft God Zijn volk in het verleden verlost uit Egypte, maar nu zijn zij in de hand van Midian. Is JAHWEH dan met hen?
Het antwoord van de boodschapper is: ga in deze kracht van jou! Wat is deze kracht? Is dat het getuigenis van Gideon dat hij wist dat God het volk verlaten had? Of ligt "deze kracht" in het feit dat Gideon *door God* gezonden wordt? In het laatste geval is "deze kracht van jou", de kracht die JAHWEH hem geeft, omdat *Hij* Degene is, die Gideon zendt.

Gods kracht
Ik denk dat we hier niet hoeven kiezen, omdat beiden mogelijk zijn. Gideon betoonde zijn geloof doordat hij wist dat Israël God verlaten had en daardoor Israël door God verlaten was. Het was immers voorzegd in de Schrift dat het zo zou gaan.
Maar het is ook Gods kracht waarin hij gezonden werd: "zend Ik jou niet"? Dat zal later blijken, als God ervoor zorgt dat alle menselijke roem is uitgesloten en het grote leger dat Gideon op de been brengt, wordt gereduceerd tot een groepje van 300 mannen die met kruiken, fakkels en ramshorens het grote leger van de vijand verslaan.

Richteren 6:15 zodat geen vlees zou roemen voor God

In het gesprek tussen de boodschapper van God en Gideon, zegt de engel dat JAHWEH het is die hem zendt om Israël te verlossen. Maar Gideon begrijpt niet dat hij daarvoor wordt uitgekozen en brengt bezwaren in tegen zijn roeping. Blijkbaar voelt hij zich zwak en ongeschikt voor zo'n grote taak.

Richteren 6 (naar ISA)
[15] En hij zegt tot hem: O, mijn Heer, waarmee zal ik Israël redden? Zie, mijn duizend is het geringste in Manasse en ik ben de jongste in het huis van mijn vader.

mijn duizend of mijn geslacht?
De NBG vertaling heeft hier "mijn *geslacht* is het geringste in Manasse". Het Hebreeuwse woord *eleph* wordt gebruikt als telwoord voor duizend, maar kan ook slaan op een eenheid, en vandaar een geslacht of familie.

God koos Gideon niet uit vanwege zijn eigen kracht en ook niet vanwege zijn goede afkomst. We zullen later nog zien dat “de Gideonsbende” waarmee Gideon de strijd aangaat, een uitbeelding is van de ecclesia (>gemeente). In onze tegenwoordige tijd verzamelt God zich een volk uit de natiën (Hand. 15:14), dat bestaat uit wat in de wereld voor dwaas, zwak en onedel wordt aangezien (1 Kor. 1:26-29).

> *1 Korinthe 1 (naar ISA)*
> [29] zodat geen enkel vlees zich zal beroemen voor God.

het zwakke en geminachte uitverkoren
God kiest mensen die zwak, onaanzienlijk en maatschappelijk geminacht zijn om Zijn plan uit te voeren, zodat blijkt dat de kracht van Hem komt en niet van mensen. Denk aan alle vrouwen in de Bijbel die onvruchtbaar waren, maar toch leven voortbrachten. Of Mozes, die naar Farao moest gaan en hem de boodschap van God moest brengen om Zijn volk te laten gaan en tegen God zei dat hij niet zo’n goede spreker was (Ex. 4:10).

Nieuwe Testament
Bij de geboorte van Jezus, wordt dit niet bekendgemaakt aan koningen of priesters, maar aan eenvoudige herders. En ook Zijn discipelen koos de Heer uit vissers, tollenaars en gewone mensen, niet de geleerden of religieuze leiders van Zijn tijd.

David
Van David lezen we dat hij (net als Gideon) de jongste was en toch worden zijn oudere broers niet gekozen om koning te worden, maar hij. David was er in eerste instantie niet eens bij geroepen toen Samuël tot zijn vader kwam om een koning onder zijn zonen te zalven (1 Samuël 16).

Adullam
Als David vlucht voor Saul, verzamelt hij zich op een *verborgen* plek een bont gezelschap van mannen die in de maatschappij werden geminacht (1 Sam. 22:1-2). Als David later koning wordt, ontvangen deze mensen, die gedeeld hadden in zijn vernedering, hoge posities aan zijn hof en bouwen met hem aan zijn koninkrijk (1 Kron. 11:10). Het is een schitterend plaatje van de ecclesia, nu delend in de verborgen positie van Christus en in Zijn vernedering, maar straks delend in Zijn heerlijkheid (Kol. 3:1-4).

Richteren 6:16 als één man

Gideon was uit de stam van Manasse. Dat was de oudste zoon van Jozef, die niet de grootste zegen ontving, want die ging naar Efraïm (Gen. 48:17-19). Bovendien kwam Gideon uit een familie die de geringste was binnen deze stam en was hij binnen het huis van zijn vader de jongste. Maar in de Schrift zien we juist dat het eerstgeboorterecht niet naar de oudste, maar naar de jongere gaat.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [16] En JAHWEH zei tot hem: Ik ben met jou, daarom zal jij Midian verslaan als één man.

als één man
God zegt tegen Gideon dat zijn geringe afkomst er niet toe doet, het enige dat telt, is dat God met hem is. De uitspraak dat Gideon de Midianieten zal verslaan *als één man*, kan op meerdere manieren worden opgevat. Gideon zou de Midianieten verslaan *als geheel*; zo komen we de uitdrukking ook enkele keren tegen in de Schrift (onder andere Num. 14:15; Richt. 20:1, 8). De nadruk ligt dan op de

volkomenheid van de overwinning: de vijand zal in zijn geheel worden verslagen, zonder dat er iemand ontkomt. Een hoofdstuk verder lezen we dat de Israëlieten hun vijanden najagen en ook hun vorsten gevangen nemen en doden (7:22-25).

Ik ben met jou
Maar zou het *als één man* ook niet wijzen op de uitspraak van God: "IK ben met jou". Gideon verslaat de vijand, omdat het de Ene God is, die met hem is. Ten diepste is Gideon een uitbeelding van Jezus Christus, waarvan de Heer zegt: *Ik en de Vader, wij zijn één* (Joh. 10:30). Hij is de afbeelding van de onzichtbare God (Kol. 1:15). Hij is *de Man*, waardoor God de wereld in rechtvaardigheid zal oordelen (Hand.17:31). Gideon treedt op als verlosser van Israël en is een uitbeelding van Christus.

Christus en de ecclesia
Later zullen we nog zien dat Gideon de vijand verslaat met een gezelschap van 300 mannen en dat die mannen delen in de overwinning die God aan Gideon geeft. Zij zien op Gideon en doen zoals hij. Zij zijn "één man met Gideon". Het spreekt van de eenheid van Christus en Zijn ecclesia.

Richteren 6:17-21 Gideon vraagt een teken (1)

In de volgende verzen vraagt Gideon aan God om een teken. Later zal hij dat opnieuw doen, wanneer hij een schaapsvel op de dorsvloer legt (6:36-40). Wat nu volgt wordt nadrukkelijk een teken genoemd, en is daarom vol be*teken*is. Het vormt niet slechts een bevestiging van Gideons roeping, maar openbaart in de details Gods wijze van verlossing. Wat in Gideon zichtbaar wordt, wijst vooruit naar de ware Verlosser: Christus Jezus.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [17] En hij zei tot Hem: indien ik genade vind in Uw ogen, doet U mij dan een teken dat U met mij spreekt.
> [18] Ga toch niet weg van hier, totdat ik tot U kom en ik mijn geschenk meebreng en ik het voorzet voor Uw aangezicht. En Hij zei: Ik, Ik zal blijven zitten totdat jij terugkeert.
> [19] En Gideon ging naar binnen en hij bereidde een geitenbokje en ongezuurde broden van een efa meel; het vlees deed hij in een mand en het vleesnat deed hij in een pot. En hij bracht ze naar Hem, tot onder de eik, en hij zette het Hem voor.

offer
Gideon vraagt de boodschapper om te wachten, totdat hij terugkomt met zijn gave (NBG) of geschenk (Statenvertaling). Het gebruikte woord wordt meestal vertaald met *spijsoffer* (Ex. 40:29; Lev. 2:1). Meer letterlijke vertalingen geven het weer met *erkenningsoffer.*

geitenbokje en ongezuurde broden
De offers in de bijbel zijn altijd een vooruitwijzing naar Christus (Hebr. 9:11-12). Hij is de werkelijkheid (Hebr. 10:1). Hij is het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt (Joh. 1:29).
Naast het slachten van een *geitenbokje*, bereidt Gideon ook *ongezuurde broden*. Beide bepalen ons bij het Pascha.

In Leviticus 23 lezen we dat op de 14e van de eerste maand het Pascha *geslacht* zou worden en de dag erna ving *het feest van ongezuurde broden* aan (Lev. 23:5-6). Het is een uitbeelding van de *dood* en *opstanding* van Christus. Zuurdeeg is een uitbeelding van bederf en vergankelijkheid. Ongezuurd van *zondeloosheid* en *onvergankelijkheid*. In Christus' *opstanding* werd leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht (2 Tim. 1:10).

de eik
Wat beschreven wordt vindt allemaal plaats onder de eik, waarvan we eerder zagen dat die spreekt van Gods beloften, van opstanding en nieuw leven. Onder deze eik vinden we een illustratie van de vervulling van Gods beloften in Christus.

Richteren 6:17-21 Gideon vraagt een teken (2)

Gideon vraagt om een teken dat het God is die met hem spreekt. Hij vraagt de boodschapper te wachten en gaat naar binnen. Daar bereidt hij een geitenbokje en ongezuurde broden en keert terug naar de engel onder de eik.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [20] En de boodschapper van God zei tot hem: Neem het vlees en de ongezuurde broden en leg ze op deze rots en giet het vleesnat uit. En dat deed hij.
> [21] En de boodschapper van JAHWEH strekte het uiteinde van de staf die in zijn hand is, en hij raakte het vlees en de ongezuurde broden aan; en vuur ging op vanaf de rots en het verteerde het vlees en de ongezuurde broden. En de boodschapper van JAHWEH verdween uit zijn ogen.

de rots
De boodschapper zegt tegen Gideon dat hij het geitenbokje op een rots moet leggen. Ook de rots is een uitbeelding van Christus (1 Kor. 10:4). Of het nu de steen betreft uit de droom van Nebukadnezar, die het beeld verpulverde (Dan. 2:34, 44-45), de rots, die Jakob oprichtte en zalfde (Gen. 28:18), of de steen die de reus Goliath velde (1 Sam. 17:49), al deze stenen zijn zij op enige wijze een type van Christus.

staf
De boodschapper strekt zijn staf uit naar het offer. De staf is een embleem van opstanding en nieuw leven. Denk aan de bloeiende staf van Aäron (Num.17:8), waarmee God liet zien wie de hogepriester van zijn keuze was. Een dode stok was uitgelopen en bracht knoppen, bloesem en *amandelen* voort, leven uit de dood. Hieruit blijkt dat deze stok van een *amandelboom* kwam. De amandelboom is in Israël de *eerste* boom die bloeit en is een type van *Christus, de Eersteling* (1 Kor. 15:20, 23)

opstaan
De staf is bedoeld om op te staan en te blijven staan. Door de staf van Mozes weken de (doods)wateren, waardoor het volk door de Rode Zee kon gaan (Ex. 14:16), David had zijn staf in zijn hand, toen hij vijf stenen uit de beek zocht en Goliath, de grote tegenstander versloeg (1 Sam. 17:40), Jonathan doopte zijn staf in de honing en at ervan, zodat hij verlichte ogen kreeg (1 Sam. 14:27).

> *Psalm 23 (naar ISA)*
> [4] Zelfs al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood,
> ik vrees geen kwaad, want U bent met mij;
> Uw stok en *Uw staf*, die vertroosten mij.

opstanding
De door Gideon bereide maaltijd wordt verteerd door vuur, dat opkomt uit de rots en de boodschapper verdwijnt. Het geslachte offerdier stijgt op! Een voorafschaduwing van het geslachte Lam, dat is opgestaan (Opb. 5:6).

Simson
In de geschiedenis van een andere richter, Simson, vinden we iets soortgelijks. De geboorte van Simson wordt aan zijn ouders aangekondigd door een boodschapper van JAHWEH. Ook daar is sprake van een geitenbokje en een spijsoffer dat op een rots wordt gelegd. Als het offer met vuur wordt ontstoken, gaat de engel omhoog in het vuur van het altaar en verdwijnt (Richt. 13:19-20). Een schitterende uitbeelding van de dood, opstanding en hemelvaart van Christus. Zo worden Simson en Gideon, aangewezen als verlosser van Israël.

Richteren 6:22-24 JAHWEH is vrede

Gideon had aan God gevraagd om een teken dat Hij het was die met hem sprak. Het teken dat hij krijgt, spreekt in al zijn details van opstandingsleven. JAHWEH neemt het offer tot zich door het met vuur te verbranden en bewijst aan Gideon dat Hij het is, die hem roept.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [22] Toen zag Gideon dat Hij een boodschapper van JAHWEH was, en Gideon zei: Ach, mijn Heer JAHWEH, omdat ik een boodschapper van JAHWEH heb gezien van aangezicht tot aangezicht!
> [23] En JAHWEH zei tot hem: Vrede met jou. Wees niet bevreesd, jij zal niet sterven.
> [24] En Gideon bouwde daar een altaar voor JAHWEH en hij noemde het: JAHWEH is vrede; tot op deze dag is het nog steeds in Ofra van de Abi-Ezriet.

niet sterven, maar leven
We kennen meer voorbeelden uit het Oude Testament van mensen die een engel zagen en daardoor dachten te sterven, zoals Manoach, de vader van Simson (Richt. 13:22). God had immers al tot Mozes gezegd: jij zal Mijn aangezicht niet kunnen zien, want geen mens zal Mij zien en leven (Ex. 33:20). Gideon sterft niet, maar leeft, zoals deze geschiedenis in al zijn facetten spreekt van leven.

altaar
Gideon bouwde *daar* een altaar, namelijk op *de rots*, waarvan we zagen dat die een uitbeelding is van de opgewekte Christus. Gideon noemde het: *JAHWEH is vrede*. Op een altaar wordt geofferd en alle offers zijn een voorafschaduwing van het offer van Christus. God maakt vrede op deze rots, namelijk: de opgewekte Christus!

verbond van vrede
Gideon noemt het altaar *JAHWEH is vrede*. Het is een verwijzing naar het nieuwe verbond, dat “het verbond des vredes” wordt genoemd. Het nieuwe verbond is een verbond waarbij alle plichten bij God liggen. *“Ik zal…”* klinkt de zevenvoudige belofte in Jeremia 31:31-34.

Als God een hersteld Israël terugbrengt in het land zal dit zijn onder het verbond van vrede (Ez. 34:25; 37:26). Dit verbond zal niet verbroken kunnen worden, zoals het oude verbond, omdat er niets van de mens gevraagd wordt (Jes. 54:10). Verderop in Richteren 6 zullen we nog een uitbeelding zien van het einde van het oude verbond en het begin van het nieuwe.

evangelie van vrede
Naast een toepassing op *Israël*, zien we ook in de brieven van Paulus, de apostel van de *natiën,* dat God een God van vrede is. Zijn brieven handelen over *de ecclesia*. Christus is onze vrede (Ef. 2:14), die de vijandschap tussen Jood en heiden doodt, hen één maakt, en beiden in één lichaam verzoent door het kruis (Ef. 2:14-16). Deze boodschap noemt Paulus: het evangelie van vrede (Ef. 2:17).

vrede makend
De vrede van God zal uiteindelijk de hele schepping omvangen. Het heelal zal met God verzoend worden. Wat is verzoening? Als we het hiervoor aangehaalde gedeelte uit Efeze 2 bekijken, zien we dat verzoening betekent: vrede maken door vijandschap teniet te doen, één maken. Dat gaat God door Christus doen met "het al", dat wat op aarde is en wat in de hemelen is!

> *Kolossenzen 1 (naar ISA)*
> [20] en door Hem alles *(>het al)* te verzoenen tot Hem, vrede makend door het bloed van Zijn kruis, hetzij wat op de aarde is, hetzij wat in de hemelen is.`

Richteren 6:25-26 einde van het oude verbond

Tot zover ging dit hoofdstuk over de roeping van Gideon. Nu zou je verwachten dat Gideon aan zijn missie begint, maar er volgt eerst een onderbreking en later in dit hoofdstuk zal er nog een intermezzo volgen, als Gideon om een teken vraagt en een schapenvacht op de dorsvloer legt. Gideon krijgt van God de opdracht om het altaar van Baäl af te breken en een nieuw altaar voor JAHWEH te bouwen.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [25] En het gebeurde in die nacht dat JAHWEH tot hem zei: Neem de jonge stier van de stier die van jouw vader is, de tweede jonge stier van zeven jaren, en breek het altaar van de Baäl af, dat van jouw vader is; en hak de Asjerapaal, die er bij is, om.
> [26] En bouw een altaar voor JAHWEH, jouw God, op de top van dit bolwerk, breng het in gereedheid…

een jonge stier
Gideon moet een "jonge stier" nemen en die offeren, waarbij we moeten bedenken dat elk offer een voorafschaduwing is van Christus. Het betreft een *jonge* stier, dat spreekt van een nieuwe generatie en van nieuw leven. Andere vertalingen zeggen: *een vruchtbare stier*, want het betreft weliswaar een jonge stier, maar wel één die geslachtrijp is en in staat is om *nieuw leven* voort te brengen.

de tweede
Het moest de *tweede* stier zijn. Dat is belangrijk, want in de Bijbel zien we dat God het eerste wegneemt om het tweede daarvoor in de plaats te stellen (Hebr. 10:9). Daarvan kennen we vele voorbeelden: geen oude, maar een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17), niet de eerste, maar de tweede mens (1 Kor. 15:47), niet deze hemel en aarde, maar een nieuwe hemel en aarde (Opb. 21:1), enz. Deze geschiedenis beeldt uit hoe het *oude* verbond plaats moet maken voor het *nieuwe* verbond.

De stier was *zeven* jaar oud. Israël was door God *zeven* jaar lang in de macht van de Midianieten gegeven (6:1). Maar de oplossing — het offer dat een beeld is van Christus — was er al toen het probleem begon.

einde van het oude verbond
Gideon moet van God het altaar van zijn vader afbreken en een nieuw altaar bouwen. Hij is een uitbeelding van Christus, die het oude verbond, "de godsdienst van de vaderen", zou beëindigen en een nieuw verbond tot stand zou brengen.

Heer
Baäl betekent: *heer*, of: *bezitter* en is een mannelijk woord. Zoals wij God ook aanduiden als *Heer* of *Bezitter*. Asjera betekent: *geluk,* of: *voorspoed*. Zij was de Kanaänitische godin van vruchtbaarheid en

de *vrouw* van Baäl. Ook het oude verbond, was een *huwelijksverbond* (Jer. 31:32) tussen God en Israël.

nieuw verbond
Gideon moet het altaar voor JAHWEH bouwen op de plaats van het altaar van Baäl en Asjera: *op de top van dit* bolwerk. Het eerste werd weggenomen om het tweede te vestigen. Het nieuwe verbond is een vervulling van het oude verbond en komt ervoor in de plaats (Hebr. 8:6-13; Rom. 10:4).

Richteren 6:26-27 priesterlijk en verborgen

We zagen dat Gideon het heiligdom van Baäl en Asjera afbrak en er een nieuw altaar voor JAHWEH bouwde. In het vervolg zien we dat hij het hout van de Asjerapaal, die hij omhakt, moet gebruiken voor het offer van de stier. Het oude verbond wordt weggenomen en wordt vervuld in het nieuwe verbond.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [26] … en neem de tweede jonge stier en offer hem ten brandoffer met het hout van de Asjerapaal, die jij zal omhakken.
> [27] En Gideon nam tien mannen van zijn dienaren en hij deed zoals JAHWEH tot hem had gesproken. En het gebeurde, omdat hij het huis van zijn vader en de mannen van de stad vreesde om het overdag te doen, dat hij het in de nacht deed.

brandoffer
Gideon zou de jonge stier offeren. Het slachten van het offerdier spreekt van de dood van Christus. Het offerdier werd na de slachting verhoogd op het altaar en steeg op "tot een liefelijke reuk voor JAHWEH" (Ex. 29:18; Num. 15:3). Dat is een uitbeelding van de opstanding en hemelvaart van Christus. Het zinsdeel "offer hem ten brandoffer" is letterlijk: *doe het opgaan als opstijgoffer.*

priesterlijk
Gideon krijgt van God de opdracht om de stier te offeren. Hiermee vervult Gideon een *priesterlijke* functie, iets dat onder het oude verbond onmogelijk was, omdat dit voorbehouden was aan de stam van Levi (Num. 3:5-10) en hij was geen Leviet (Richt. 6:15). Gideon is hierin een type van Christus, die ook niet uit de stam van Levi was, maar toch Hogepriester. Echter, niet naar de orde van Aäron en het oude verbond, maar naar de wijze van Melchizedek en het nieuwe verbond (Hebr. 7:11-17).

verborgen
Van wat Gideon doet, wordt tweemaal gezegd dat het zich afspeelt in de nacht (vers 25 en 26). De nacht is een uitbeelding van onze tijd (Rom. 13:12), waarin Israël in duisternis is en onwetend. Gideon deed zijn werk heimelijk, een uitbeelding van de *verborgenheid*.
Gideon is nog geen leider van Israël, maar wel door God geroepen en aangesteld. Voordat hij richter wordt van Israël, vervult hij een priesterlijke taak. Hij is hierin een uitbeelding van Christus, die voordat het volk Israël Hem erkent als Verlosser, een priesterlijk werk doet in het *verborgene*.

David
We kennen in de Schrift nog meer voorbeelden van mensen die zich priesterlijk gedroegen, maar niet uit de stam van Levi kwamen. Een mooi voorbeeld hiervan is David, die al gezalfd (Hebreeuws: *mashiach*) was als koning (1 Sam. 16:13), maar nog niet op de troon zat. Hij was op de vlucht voor Saul en net voordat David zich verbergt in Adullam (1 Sam. 22:1), is hij op een *geheime* missie en komt in de tabernakel bij de priester Achimelech. Daar neemt hij de toonbroden en eet ervan (1 Sam.

21:1-6). Onder het oude verbond waren deze toonbroden slechts bestemd voor de priesters, alleen zij mochten ervan eten (Lev. 24:9).

Ook David, die geen Leviet was, maar uit de stam van Juda, is hier een type van Christus. Hij doet een werk in het verborgene en is Koning én Priester, naar de orde van Melchizedek (Hebr. 7:1).

Richteren 6:27 tien mannen

Gideon breekt het altaar van de godsdienst van zijn vaderen af en bouwt een nieuw altaar. Een uitbeelding van Christus, die het oude verbond heeft vervuld en een nieuw verbond tot stand brengt. Gideon doet zijn werk in het verborgene, in de nacht, vanwege de vijandschap van zijn volk en "het huis van zijn vader". Dit spreekt van het verborgen werk dat Christus doet in de huidige tijd, vanwege de afwijzing en vijandschap van Israël.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [27] En Gideon nam tien mannen van zijn dienaren en hij deed zoals JAHWEH tot hem had gesproken. En het gebeurde, omdat hij het huis van zijn vader en de mannen van de stad vreesde om het overdag te doen, dat hij het in de nacht deed.

uit de natiën
De tien mannen die Gideon vergezellen, zijn een uitbeelding van degenen die zich in de verborgenheid bij hem hebben gevoegd. *Tien* staat voor de *woorden van God en het getuigenis*. Tien keer staat er in Genesis 1: "en God zeide". Maar denk ook aan de tien woorden (>geboden) die *het getuigenis* worden genoemd (Ex. 16:34; 25:16). Deze tien mannen zijn *getuigen*, die vertrouwen op het woord van God en Zijn beloften en zich daarom bij Gideon hebben gevoegd.

Deze tien mannen staan model voor de gelovigen uit de natiën, die zich aansluiten bij een Joodse Man, omdat God met Hem is (Zach. 8:23). Zij delen in de verborgen positie van Gideon en erkennen hem als de Verlosser van Israël, terwijl Israël nog in ongeloof en onwetendheid is. Een schitterend plaatje van de ecclesia, het lichaam van Christus, in onze dagen!

Richteren 6:28-29 woord en daad

Gideon heeft het oude altaar van Baäl en Asjera afgebroken en uit vrees voor de vijandigheid van zijn volk in het geheim een nieuw altaar gebouwd. Vervolgens zien we niet alleen dat Israël onwetend is van wat er is gebeurd, maar ook dat zij Gideon afwijzen en zelfs willen doden zodra men ontdekt wat hij heeft gedaan.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [28] Toen de mannen van de stad vroeg in de ochtend opstonden, zie het altaar van de Baäl was afgebroken en de Asjerapaal, die er op was, was omgehakt. En de tweede jonge stier was geofferd op het altaar dat was gebouwd.
> [29] En een ieder zei tegen zijn naaste: Wie deed deze zaak? En toen zij onderzochten en navroegen, zei men: Gideon, zoon van Joas, hij deed deze zaak.

zijn naam
Gideon betekent "hij die neerslaat" of "houthakker". Zijn naam sluit aan bij de geschiedenis waarin hij optreedt. Maar kreeg hij die naam achteraf, als gevolg van zijn daden, of al vooraf als een profetische

aanduiding? Dit laatste zou vergelijkbaar zijn met Abram, die de naam Abraham (=vader van vele volkeren) ontving terwijl hij nog kinderloos was.

vroeg in de morgen
Gideon maakt een einde aan de oude godsdienst, zoals de Heer bij Zijn komst een einde maakte aan het oude verbond en het Judaïsme. Toen Christus vroeg in de morgen opstond (Joh. 20:1), was dit een feit. Maar Gideons volksgenoten zijn in onwetendheid en weten niet wie dit gedaan heeft. En als zij erachter komen, willen zij Gideon doden. Het Joodse volk heeft altijd de profeten van God gedood en ook na de opstanding van Christus werden zijn getuigen om het leven gebracht (Hand. 7:52).

verwoesting stad en tempel
Het afbreken van het altaar van Baäl verwijst naar de verwoesting van Jeruzalem en de tempel in het jaar 70 na Chr. Doordat het heiligdom was vernietigd, kon Israël de dienst van het oude verbond niet langer uitoefenen. Het volk verloor zijn stad en tempel en werd verstrooid onder de volken.

woord is daad
In vers 29 komt twee keer de uitdrukking “deze zaak” voor. Het Hebreeuwse woord dat hier staat, *dabar*, is het gebruikelijke woord voor “woord”, zoals in “het woord van JAHWEH” (1 Kon. 12:24; Jer. 7:2). Als we het letterlijk zo zouden vertalen, zou er staan: “Wie heeft dit woord gedaan?” Vrijer weergegeven: “Wie heeft dit gedaan, waarover wij spreken?” Gideon is een type van Hem, die *het Woord* genoemd wordt (Opb. 19:13) en die kwam om het woord te vervullen.

Dat *dabar* vertaald wordt met “zaak” laat een indrukwekkende eigenschap van Gods woord zien: wanneer God spreekt, komt het tot stand. Daarom is Zijn woord gelijk aan Zijn daad.

Richteren 6:30-32 Gideon verworpen door de mannen van de stad

Gideons volksgenoten zijn erachter gekomen dat hij het heiligdom van Baäl en Asjera heeft vernietigd. Ze vragen zich echter niet af waarom Gideon dit heeft gedaan. Dat was wel relevant geweest, wan hij was immers door God aangesteld om Israël te verlossen. Maar het volk verwerpt Gideon en ze willen hem doden.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> 30 En de mannen van de stad zeiden tegen Joas: Breng jouw zoon buiten, hij moet sterven, want hij heeft het altaar van de Baäl afgebroken en hij heeft de Asjerapaal omgehakt die er op stond.
> 31 En Joas zei tegen allen die bij hem staan stonden: Twisten jullie voor de Baäl? Moeten jullie hem redden? Wie voor hem twist zal nog deze ochtend ter dood gebracht worden. Als hij een god is, zal hij voor zichzelf twisten, want hij heeft zijn altaar afgebroken.
> 32 En men noemde hem in die dag Jerub-Baäl, zeggend: De Baäl twistte met hem, omdat hij zijn altaar heeft afgebroken.

Jeruzalem
“De mannen van de stad” zijn hier een uitbeelding van Jeruzalem, dat de opgewekte Christus verwierp. Hij had het oude verbond vervuld en een nieuw verbond tot stand gebracht, maar het Joodse volk hield vast aan het oude verbond en het Judaïsme. Door ook de opgewekte Christus af te wijzen, kruisigden zij als het ware de Zoon van God opnieuw (Hebr. 6:6). De mannen van de stad vinden dat Gideon moet sterven, terwijl hij hier juist een uitbeelding is van Degene die de dood heeft overwonnen.

wij hebben een altaar
De Hebreeën brief schrijver zegt hierover: *Wij hebben een altaar, waarvan zij, die de tabernakel dienen, niet het recht hebben om van te eten* (Hebr.13:10). “Het altaar” heeft hier een symbolische betekenis en verwijst naar *het offer van Christus*: Zijn opstanding en triomf over de dood. “De tabernakel” staat voor de dienst onder het oude verbond. Israël dat bleef vasthouden aan het oude verbond, heeft geen deel aan Christus en aan wat Hij heeft bewerkt.

strijden tegen God?
Joas speelt hier een opmerkelijke rol. Het woord dat is vertaald met “twisten” wordt elders gebruikt in de betekenis van een rechtsgeding voeren (Jes. 50:8; Jer. 2:9) of een rechtszaak (Jes. 51:22). Zijn optreden doet sterk denken aan Gamaliël, lid van het Sanhedrin, die opstaat wanneer men de discipelen — getuigen van de opstanding van Christus — wil doden. Hij waarschuwt dat men dat niet moet doen: als hun werk niet van God komt, zal het vanzelf verdwijnen; maar als het wél van God komt, is het niet te stoppen en zou blijken dat men tegen God zelf strijdt (Hand. 5:34–39).

Omdat het volk streed tegen God, werd het “ter dood gebracht”. De stad Jeruzalem en de tempel werden verwoest, Israël kwam terecht in het graf en werd verstrooid onder de volkeren (Ezechiël 37).

strijd tussen het oude en nieuwe
Hier krijgt Gideon zijn tweede naam: Jerub-Baäl, dat betekent: “Baäl twist/strijdt met hem”. Israël accepteerde de opgewekte Christus niet, verwierp Hem en hield vast aan het oude. Het was “in strijd” met hun overleveringen.

Richteren 6:33-35 de geest en Gideon

Richteren 6 begon met de roeping van Gideon, maar voordat hij begint met de verlossing van Israël, volgt er eerst een onderbreking, die wordt beschreven in de verzen 25-32. In de nu volgende verzen lezen we dat de vijand zijn legerkamp opslaat en zien we dat Gideon zijn strijdkrachten gaat verzamelen.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> 33 En heel Midian en Amalek en de zonen van het oosten verzamelden zich en zij staken tezamen over en zij legerden zich in de vallei van Jizreël.
> 34 En de geest van JAHWEH bekleedde Gideon. En hij blies de ramshoorn. En Abiëzer wordt achter hem samengeroepen.
> 35 En hij zond boodschappers in heel Manasse en ook zij worden achter hem samengeroepen. En hij zond boodschappers naar Aser en naar Zebulon en naar Naftali, en zij trokken op om hen te ontmoeten.

de vlakte van Jizreël
De vijandige legers verzamelen zich in de vlakte van Jizreël. In Openbaring 16:14-16 wordt beschreven dat de koningen van de hele wereld bij *Harmagedon* worden verzameld voor de grote oorlog. In het Hebreeuws is dit *Har-Megiddo*. *Har* betekent: *berg*, *Meggiddo* is een stad aan de rand van de Jizreëlvallei. Megiddo ligt op een bergkam die uitkijkt over de vlakte van Jizreeël. De strijd die later in Richteren 7 beschreven wordt, is een uitbeelding van deze eindstrijd in de toekomst.

de geest trekt Gideon aan
Sommige vertalingen geven het begin van vers 34 weer als: “Toen vervulde de geest des Heeren Gideon” (zie NBG). Maar letterlijk staat er: “Toen *bekleedde* de geest van JAHWEH Gideon” (zie HSV). Maar de meest nauwkeurige vertaling is: “Toen *trok* de geest van JAHWEH Gideon *aan*” (zie SV). Het

is niet Gideon die omhuld wordt door Gods geest, maar Gods geest die zich omhult met Gideon. Het is de Heer zelf (1 Kor. 15:45) die optreedt als Gideon!

wederkomst
Gideon blaast op de ramshoren (>sjofar). De ramshoren of bazuin is een symbool van de wederkomst. Er zijn vele Schriftplaatsen waar sprake is van een bazuin of bazuingeschal in verband met de komst van de Heer (Matth. 24:31; 1 Kor. 15:52; 1 Thess. 4:16; Openbaring 8-11). Deze teksten gaan niet allemaal over hetzelfde moment, maar wel over de periode van de *parousia (>aanwezigheid)* van Christus. Wanneer Hij komt om Zijn Koninkrijk te gaan vestigen en alle vijanden te onderwerpen, worden verschillende gebeurtenissen in deze periode begeleid door de klank van de bazuin.

Richteren 6:36-38 Gideon en de schapenvacht op de dorsvloer (1)

We zagen eerder dat de geschiedenis van Gideon onderbroken werd. Na zijn roeping volgde eerst de episode waarin hij het altaar van Baäl en Astarte afbrak. In de verzen erna riep Gideon de strijdkrachten bijeen en leek hij zijn taak als verlosser van Israël te gaan aanvangen. Toch volgt er opnieuw een intermezzo: Gideon vraagt om een teken en legt een schaapsvel op de dorsvloer.

Ook deze tweede onderbreking vindt plaats na Gideons roeping en voordat hij Israël verlost. Het is een illustratie van de periode *tussen* de eerste komst van Christus en Zijn wederkomst.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [36] En Gideon zei tot God: Indien U door mijn hand Israël redt, zoals U sprak,
> [37] zie, ik leg een vacht van wol op de dorsvloer; indien er alleen op de vacht dauw zal zijn, en op heel het land droogte, dan weet ik dat U Israël door mijn hand zal redden, zoals U gesproken hebt.
> [38] En zo gebeurde het. En hij stond de volgende dag vroeg op en hij drukte de vacht uit en hij wrong de dauw uit de vacht, een schaal met een volheid van water.

de verlosser van Israël
Gideon vraagt God om een teken dat bevestigt dat hij degene is door wie God Israël zal redden. Dit teken wijst in deze geschiedenis Gideon aan als de verlosser van Israël, maar verwijst ten diepste naar *de* Redder van Israël: Jezus Christus.

het Lam van God
Gideon legt een *schapenvacht* op de dorsvloer. Deze schapenvacht bepaalt ons bij een geslacht lam. Natuurlijk is dit schaapsvel een uitbeelding van de Heer Jezus Christus, die stierf om vervolgens op te staan uit de doden. Hij is het Lam, staande als geslacht (Opb. 5:12).

> *Jesaja 53 (naar ISA)*
> [7] Als een lam werd Hij ter slachting geleid; als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open.

> *1 Korinthe 5 (naar ISA)*
> [7] (...) want ook ons Pascha werd voor ons geslacht, Christus.

de dorsvloer
Gideon legt de schapenvacht op de *dorsvloer*, een uitbeelding van Jeruzalem (2 Kron. 3:1). Dat is de plek waar de Heer gekruisigd werd, en waar Hij opstond uit de dood. Het is ook de plaats waar God in

de toekomst de volkeren zal verzamelen “als schoven op de dorsvloer”, om hen te oordelen (Micha 4:11-13).

dauw
Dauw is (regen)water en ontstaat meestal later in de nacht, vooral tegen *de vroege ochtend*. Het is een uitbeelding van zegen en van het levende woord van God (Deut. 32:2; Ps. 133:3). Maar natuurlijk ook van het woord dat vlees werd (Joh. 1:14), Christus, die *vroeg in de morgen* het graf leeg achterliet (Joh. 20:1). Ook Gideon staat vroeg in de morgen op (ver 38) en wringt uit de schapenvacht “een volheid van water”, als voorstelling van de overvloed van zegen die Christus ten deel viel in Zijn opstanding.

de derde dag
Eerder in dit hoofdstuk brak Gideon het altaar van Baäl af, en hij deed dat ’s nachts (6:25). Wanneer in Richteren 6:28 vervolgens wordt gesproken over “vroeg in de ochtend”, betreft dit de tweede dag. En wanneer Gideon bij het teken van het schaapsvel de volgende ochtend vroeg opstaat, is dit *de derde dag!*

Christus, de Eersteling
Bij het eerste teken is de schaapsvacht bedauwd en de grond eromheen droog. Het is een uitbeelding van Christus, die is opgewekt uit de doden, de Eersteling van hen die ontslapen zijn (1 Kor. 15:20). Hij heeft als eerste onvergankelijk leven ontvangen. De dorsvloer en het land eromheen zijn nog droog. Zij ontvangen het leven later en daar spreekt het tweede teken van. Daarover meer in het volgende hoofdstuk.

Richteren 6:39-40 Gideon en de schapenvacht op de dorsvloer (2)

Bij het eerste teken was alleen de schapenvacht bedauwd. Het is een voorafschaduwing van Christus, die kwam als het Lam van God om de zonde van de wereld weg te nemen (Joh. 1:36). Hij werd door God opgewekt en ontving als *Eersteling* onvergankelijk leven.

> *Richteren 6 (naar ISA)*
> [39] Toen zei Gideon tot God: Laat uw toorn niet ontbranden tegen mij. Dat ik nog eenmaal zal spreken.
> Laat er, alstublieft, droogte zijn in alleen de vacht en op heel het land zal dauw zijn.
> [40] En God deed zo in die nacht en er was droogte op de vacht alleen en op heel het land was er dauw.

omgekeerd
Bij het tweede teken is het precies andersom. De schapenvacht blijft droog. Christus’ offer is voor eens en voor altijd voldoende (Rom. 6:10; Hebr. 7:27; 9:12). Gideon legt een schaapsvel op de *dorsvloer*, maar op *het gehele land* was dauw. Het is een uitbeelding van hoe eerst Jeruzalem (>Israël) en vervolgens alle volkeren, zullen delen in de zegeningen van de Eersteling Christus. Wat eerst alleen het deel was van het Lam van God, valt nu ten deel aan Israël en heel de aarde.

vierde dag
Het eerste teken vond plaats op de derde dag, een dag die in de Schrift verbonden is met de opstanding van Christus. Het tweede teken vindt plaats op de *vierde* dag. In de Bijbel staat het getal vier voor de aarde en voor de aardse dingen. Denk aan de uitdrukking “de vier hoeken van de aarde” (Jes. 11:12; Opb. 20:8), een formulering die *de gehele wereld* of *alle windstreken* aanduidt. Vergelijk

Openbaring 7:1, waar we de uitdrukkingen “de vier hoeken van de aarde” en “de vier winden van de aarde” samen vinden genoemd.

In dit tweede teken wordt geïllustreerd dat Christus de Redder van de wereld is! (Joh. 4:42; 1 Joh. 4:14)

Richteren 7:1 Gods beloften

In het eerste vers van dit hoofdstuk worden allebei de namen van de man die wij vooral kennen als Gideon, genoemd. De naam Jerub-Baäl betekent: “Baäl twist met hem” en deze ontving hij na het omverwerpen van het altaar van Baäl. De naam Gideon betekent “(hout)hakker” of “veller” en verwijst naar hetzelfde, met name naar het omhakken van de Asjerapaal.

de ware Gideon
Wellicht dat Gideon deze naam al had vanaf zijn geboorte, dan was deze “profetisch” en vooruitwijzend naar wie hij zou zijn. Bij beide namen én bij hun bijbehorende daden wordt onze aandacht gericht op de ware Gideon, Degene die vroeg in de morgen opstond (Richt. 6:28,38; Joh. 20:1).

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [1] En Jerubbaäl (dat is Gideon) stond vroeg op en heel het volk dat met hem is, en zij legerden zich bij de bron van Charod. En de legerplaats van Midian was ten noorden van hem, vanaf de heuvel van More, in de vallei.

beven
Gideon verzamelt zijn leger bij de bron van Charod, dat betekent “beven”. Het is een waterbron aan de voet van het Gilboa-gebergte, waar Gideon en zijn manschappen verbleven en waar hij in de volgende verzen zijn leger zal selecteren voor de strijd tegen Midian. Ook daar komen we dit woord voor “beven” weer tegen (7:3).

More
De naam More herinnert ons aan de plek waar Abraham zich vestigde. Abraham ging wonen bij de eik van More (Gen. 12:6). De eik is een embleem van Gods beloften: het Hebreeuwse woord voor *eed (>alah)* is nauw verwant aan het woord voor *eik (>elah).* More betekent *leren* of *onderwijzen*. De eik en More geven ons *onderwijs* met betrekking tot Gods beloften.

Gods beloften
Het leger van Midian vestigt zich in de vallei, zodat de Midianieten zich ten noorden van Gideon en zijn leger bevinden, “vanaf de heuvel van More” (Statenvertaling: *achter* de heuvel van More). Dit betekent dat de heuvel van More zich tussen Gideon en de Midianieten bevond. God had Gideon beloofd dat hij Israël zou verlossen (6:14) en had dit bevestigd door een teken (6:38). Gideon had uitzicht op de heuvel van More, die spreekt van de beloften van God en tussen hem en de vijand in stond.

Richteren 7:1 vier onderbrekingen

In Richteren 6 zagen we dat de geschiedenis van Gideon twee keer onderbroken werd. Ook in dit hoofdstuk is er tweemaal sprake van een intermezzo, voordat Gideon de uiteindelijke strijd aangaat met de Midianieten.

vierluik
Vier keer zien we vanuit een ander perspectief een illustratie van de *onderbreking* tussen de eerste en tweede komst van Christus.
Gideons roeping is een uitbeelding van de *eerste komst* van Christus.
Gideons overwinning op de Midianieten in de vlakte van Jizreël is een voorafschaduwing van Zijn *wederkomst* (Ps. 2:8-9; 1 Kor. 15:25)

Daartussen ligt de onderbreking in de heilshistorie, die op vier manieren wordt geïllustreerd door een intermezzo in de geschiedenis van Gideon:

1. Gideon moet het altaar van Baäl in het huis van zijn vader afbreken (6:25-32)
2. Gideon vraagt een dubbel teken en legt een schapenvacht op de dorsvloer (6:36-40)
3. Gideon moet zijn leger terugbrengen tot een kleine groep van 300 mannen (7:2-8)
4. Gideon gaat op een geheime missie en tijdens zijn verborgen verblijf in het legerkamp van de vijand, hoort hij over de overwinning die hij zal behalen (7:9-15)

Elk verhaal belicht een eigen aspect van de onderbreking, terwijl het hoofdthema gelijk blijft: de huidige tussentijd tussen de eerste komst en de wederkomst van Christus.

Richteren 7:2-3 JAHWEH zal voor u strijden

Nu komen we bij de wonderlijke geschiedenis waarin Gideon het leger van 32.000 Israëlieten, dat hij heeft opgetrommeld, moet terugbrengen naar een groepje van 300 man. We zagen eerder al dat het leger van de Midianieten “talrijk was als sprinkhanen” (6:5) en uit wat later wordt beschreven kennen we het exacte getal van het leger van de vijand: 135.000 mannen (8:10). Zelfs met hun leger van 32.000 man stond Israël dus al voor een schijnbaar onmogelijke opgave.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [2] En JAHWEH zei tot Gideon: Er is te veel volk bij jou dat Ik Midian in hun hand geef, opdat Israël zich niet tegen Mij zou beroemen, zeggend: Mijn eigen hand heeft mij verlost.
> [3] En nu, roep uit voor de oren van het volk, zeggend: Wie bang is en beeft, laat hij terugkeren en wegsluipen van het gebergte van Gilead. En er keerden van het volk tweeëntwintigduizend terug, en tienduizend bleven over.

de strijd is van God
Hier vinden we beschreven *waarom* het leger moest worden teruggebracht. God liet Gideon dit doen, zodat duidelijk was dat de overwinning niet door mensenhanden tot stand was gebracht, maar doordat Hij zelf de overwinning heeft gegeven.
Al bij de aanvang van Israëls geschiedenis, als het volk klem zit tussen het leger van de Egyptenaren en de Rode Zee, lezen we de woorden: *JAHWEH zal voor jullie strijden, en jullie, jullie zullen stil zijn* (Ex. 14:14).

rode draad
Deze waarheid loopt dan ook als een rode draad door het Oude Testament (Deut. 20:4; Joz. 10:14,42; 2 Kron. 20:15,17; Neh. 4:20). Zo kon David met een slinger op Goliath afstappen en tegen hem zeggen: *“…de strijd is van JAHWEH en Hij geeft jullie in onze macht”* (1 Sam. 17:47). Eerder waren het de muren van Jericho die vielen door Gods ingrijpen (Jozua 6). Ook toen hoefde het volk geen strijd te leveren. En zo zijn er vele voorbeelden in de Schrift.

Gideon als type van de Messias
God gaf Israël de overwinning, omdat Hij de overwinning aan Gideon gaf, zoals we nog zullen zien. Zo zal het Israël ook in de toekomst vergaan: zij zullen niet zelf hoeven te strijden, want God zal voor hen strijden (Zach. 14:3-4; Opb. 20:9). Dit zal gebeuren door de Messias, die wordt voorgesteld als Krijgsheer en Verlosser (Jes. 63:1-6) en die alle vijanden zal onderwerpen (Ps. 2:9).

Ook voor ons geldt dit. Wij worden niet verlost door eigen werken, maar door het geloof van Jezus Christus (Rom. 3:22; Gal. 2:16; Fil. 3:9). Wij zijn meer dan overwinnaars (Rom. 8:37), met dank aan God, die ons de overwinning geeft door onze Heer Jezus Christus (1 Kor. 15:57).

Richteren 7:4-6 de Gideonsbende

Israël stond tegenover een enorme overmacht van het leger van de Midianieten, dat meer dan vier keer zo groot was. Toch vond God het leger van Gideon nog te groot en moest hij het verder inkrimpen. God zou Gideon immers de overwinning schenken met een klein leger. In de eerste selectie mocht iedereen die bang was naar huis terugkeren. Tweeëntwintigduizend manschappen maakten van die gelegenheid gebruik, waardoor slechts tienduizend strijders overbleven.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [4] En JAHWEH zegt tot Gideon: Er is nog te veel volk. Doe ze afdalen naar het water, en Ik zal ze daar voor jou louteren. En het gebeurt van wie Ik tot jou zal zeggen: Deze zal met jou gaan, hij zal met jou gaan; en allen van wie Ik tot jou zal zeggen: Deze zal niet met jou gaan, hij zal niet gaan.
> [5] En hij doet het volk afdalen naar het water en JAHWEH zegt tot Gideon: Elk die met zijn tong likt van het water zoals de hond likt, stel hem terzijde, en elk die zich kromt op zijn knieën om te drinken.
> [6] En het getal van die likken van hun hand naar hun mond is driehonderd mannen. En heel de rest van het volk kromde zich op hun knieën om te drinken van het water.

afzonderen
In deze onderbreking van de geschiedenis van Gideon, zegt God tegen Gideon dat Hij zijn leger zal *louteren*. De NBG vertaling vertaalt met “schiften”, maar hier wordt hetzelfde woord gebruikt als voor het louteren van zilver (Ps. 12:6; 66:10; Zach. 13:9). God gaat de groep zuiveren, door een deel apart te zetten en dit gebeurt op een wel heel bijzondere manier.

honden
Gideon moet het volk bij het water brengen en iedere man die met zijn tong het water likt, zoals een hond likt, moet apart gezet worden. De *hond* is een uitbeelding van de natiën (Matth. 15:26-27). *Water* is een type van het woord van God (Ef.5:26) en in deze geschiedenis gaat het om *bronwater* (Jer. 2:13). De tong die likt, spreekt van degenen uit de natiën die het woord van God op hun tong hebben (2 Sam. 23:2). Van hen die afgezonderd zijn van Israël en Jezus Christus belijden als Heer (Fil. 2:11). De 300 mannen van het gezelschap dat aan Gideon wordt toegewezen, zijn een uitbeelding van de ecclesia.

godsdienst
In eerste instantie keerden van het volk tweeëntwintigduizend mannen terug. Zij zagen aan wat voor ogen is en waren bang voor het grote leger van de Midianieten. Maar van de tienduizend die overblijven, buigt het overgrote deel weliswaar de knieën, maar drinkt niet zoals God dat verlangt. Ze

hebben een vorm van godsvrucht (2 Tim. 3:5), maar het is slechts godsdienstigheid. De religieuze mens nadert tot God met woorden en eert Hem met de lippen, maar het hart is verre van Hem (Jes. 29:13). Zij hebben geen deel aan Gideon.

een onverstandig volk
Het idee van de 300 man die het water tot zich nemen als een hond, is dat het een nogal onbeschaafde manier is om zo te drinken. Het spreekt van "de natiën, die het woord anders tot zich nemen dan Israël. Voor het Joodse volk is het woord "gebod op gebod, regel op regel" (Jes. 28:10,13) Zij dachten rechtvaardig te zijn door te *werken* (Rom.9:31). De gelovigen uit de natiën lezen hetzelfde woord en zien dat het spreekt van *genade* en beloften, en zij *geloven* het (Rom. 4:4, 16, 21-22).

dwaas
De ecclesia, die uit de natiën wordt verzameld, is in de ogen van Israël "een onverstandig volk" (Rom. 10:19) en dat is precies hoe de ecclesia wordt beschreven: niet vele wijzen, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar het dwaze van deze wereld heeft God uitgekozen (1 Kor. 1:26-27). Daar spreken deze 300 mannen van.

Richteren 7:7-8 driehonderd mannen

In het vorige hoofdstuk zagen we hoe Gideon van God 300 mannen moet selecteren voor de strijd. Deze uitgekozen mannen mogen blijven en de rest van het volk wordt teruggestuurd. De 300 mannen worden in Richteren 7 en 8 *zeven* keer genoemd (7:6,7,8,16 (2x), 22; 8:4).

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [7] En JAHWEH zei tot Gideon: Met de driehonderd mannen die likten zal Ik jullie redden, en Ik geef Midian in jouw hand. En laat heel het volk gaan, een ieder naar zijn plaats.
> [8] En het volk nam proviand in hun hand en hun ramshorens. En alle mannen van Israël zond hij heen, naar hun tenten. Maar de driehonderd mannen hield hij bij zich. En hij had de legerplaats van Midian, beneden in de vallei.

300
Het getal 300 komt een aantal keren voor in de bijbel. Als we die Schriftplaatsen bezien, krijgen we vanzelf een idee van de betekenis. Driehonderd is een veelvoud van drie en herinnert aan de opstandingsdag. Het getal drie heeft alles met opstanding, nieuw leven en verlossing te maken.

Henoch
Van Henoch staat beschreven *dat hij wandelde met God, nadat hij Metusalach verwekt had, driehonderd jaar* (Gen. 5:22). Hier spreekt 300 van een *wandel met God*. De overeenkomst met de 300 mannen van Gideon, is, dat beiden een uitbeelding van de ecclesia zijn. Henoch werd immers door God weggenomen (Gen. 5:24) en overgeplaatst (Hebr. 11:5), zoals de ecclesia ook zal worden weggenomen (1 Thess. 4:17; Opb. 12:5).

de ark
De lengte van de ark was 300 ellen (Gen. 6:15). Noach bouwde de ark om gered te worden van het oordeel dat over de wereld kwam. Het spreekt van *redding* en *verlossing*. Als we naar de andere maten van de ark kijken, zien we dat de hoogte van de ark 30 ellen was, ook een veelvoud van drie. En de breedte was 50 ellen, dat spreekt van een nieuwe schepping. Na de volheid van 7x7 komt de 50. In het Grieks is vijftigste *pentēkostē*, waarvan het woord Pinksteren is afgeleid en het heeft met de *geest,* en dus met *leven,* te maken.

Simson
Simson ving 300 vossen (Richt. 15:4) en liet ze los in tweetallen met een fakkel tussen de staarten, en stak daarmee alle akkers van de Filistijnen in brand. Het is een uitbeelding van het oordeel dat over een ongelovig Israël zou komen. In het jaar 70 na Chr. gingen de tempel en de stad Jeruzalem in vlammen op en ging de deur voor het Joodse volk op slot. Redding werd naar de natiën gezonden (Hand. 28:28).

zalfolie
Bij de zalving van Jezus in Bethanië, zalft Maria Jezus' voeten met een kostbare olie (Joh.12:3). Deze olie heeft een waarde van 300 denariën (Joh. 12:5). Hier spreekt 300 van *de wandel van de Gezalfde van JAHWEH*: het geloof van Jezus Christus.

kaphar
Het Hebreeuwse woord *kaphar* (כָּפַר) heeft een getalswaarde van 300. *Kaphar* betekent *bedekken* of *beschutten*. Meestal wordt het woord gebruikt in verband met *het bedekken van zonden* (Ex. 29:36; 30:10; 32:30), in de vertalingen weergegeven met "verzoening doen voor zonden". Maar zonden worden niet verzoend, vijanden worden verzoend. Zonden worden bedekt of beschut. De eerste keer dat het woord voorkomt, gaat het over het *bedekken* van de ark (Gen. 6:14).

in de hoogte
Dan staat er nog dat Gideon de 300 mannen bij zich hield en de legerplaats van de Midianieten *beneden hem lag in de vallei.* Is dat geen schitterend plaatje van Christus en de ecclesia, gezeten in de hoogte, in de hemel? (Ef. 2:6; Kol. 3:1)

Richteren 7:9-12 Gideons geheime missie (1)

Gideon heeft zijn gezelschap verzameld waarmee hij de strijd zal aangaan met het leger van de Midianieten. Maar voordat de slag geleverd wordt, volgt er weer een intermezzo. Ook deze vierde onderbreking spreekt van Gods handelen in de tijd tussen de eerste en tweede komst van Christus.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> 9 En het was in die nacht dat JAHWEH tot hem zei: Sta op, daal af in de legerplaats *(NBG: val de legerplaats binnen)*, want Ik heb die in jouw hand gegeven.
> 10 En als jij bevreesd bent om af te dalen *(NBG: om die binnen te vallen)*, daal af, jij en Pura, jouw jongen, naar de legerplaats.
> 11 En jij zal horen wat zij zeggen. En daarna zullen jouw handen standvastig zijn en zul jij afdalen in de legerplaats *(NBG: de legerplaats binnenvallen)*. En hij en Pura, zijn jongen, daalden af tot de rand van de strijdmacht die in de legerplaats was.
> 12 En Midian en Amalek en alle zonen van het oosten lagen in het dal als sprinkhanen, zo talrijk, en van hun kamelen is er geen getal, als het zand dat is op de oever van de zee, zo talrijk.

sta op!
God vertelt Gideon dat hij de legerplaats van de vijand in zijn hand heeft gegeven en zegt dat hij moet afdalen naar het kamp en daar zal horen wat zij zeggen. "Sta op!" zegt Hij, een verwijzing naar de opstanding van Christus en de derde keer dat we dit tegenkomen in de geschiedenis van Gideon (6:38; 7:1; 7:9).

Gideon gaat in de nacht, die spreekt van onze tijd (Rom. 13:12), waarin de wereld in duisternis is. Het is de periode voordat de dag van JAHWEH (>de dag des Heeren) aanbreekt en de zon der gerechtigheid zal opgaan (Mal. 4:2).

heerlijkheid

Gideon gaat met "zijn jongen" (>knaap), die de naam *Pura* draagt. Het woord *pura* wordt elders vertaald met: *luister* (Ezra 7:27 NBG), *kronen/versieren* (Ps. 149:4 NBG/SV), *verheerlijken* (Jes. 49:3; 55:5 NBG/SV). Pura staat voor de heerlijkheid van Gideon. Samen zijn zij een uitbeelding van de opgewekte en verheerlijkte Christus.

verborgen onder de natiën

Gideon moest gaan spioneren in de legerplaats van de Midianieten om daar tijdens zijn *verborgen* verblijf te horen wat er door een enkeling *onder de natiën* gesproken wordt. Dus voordat Gideon en zijn leger de overwinning zouden behalen op de natiën, zou hij eerst in het *geheim* onder hen verblijven en daar in het *verborgene* ('s nachts en via een droom) horen spreken van Israëls verlosser. Het spreekt van "de rijkdom van de heerlijkheid van dit geheim onder de natiën: Christus onder jullie, de hoop van de heerlijkheid!" (Kol. 1:27)

vijf

Ze dalen af tot de rand van "de strijdmacht". Het woord *chamushim* heeft te maken met "vijf" (Hebreeuws: *chamesh*), vergelijk de Statenvertaling in Ex. 13:18. Het getal *vijf* spreekt van Gods beloften en van *genade*. Denk aan AbraHam en SaraH, die een letter *Hee* aan hun naam kregen toegevoegd toen zij Gods beloften ontvingen (Gen. 17:5,15).

Richteren 7:13-15 Gideons geheime missie (2)

Voordat Gideon de strijdmacht van de vijand aanvalt, moet hij eerst in de nacht, in het geheim, de legerplaats binnengaan. Daar zal hij dingen horen die hem zullen versterken. Wat hij hoort, wordt in de volgende verzen vermeld.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [13] En Gideon kwam, en zie, een man verhaalde aan zijn naaste een droom en hij zei: Zie, ik droomde een droom, en zie, een geroosterd gerstebrood wentelde in de legerplaats van Midian en het kwam tot aan de tent en het sloeg hem neer en hij viel, en hij keerde hem ondersteboven, en de tent viel.
> [14] En zijn naaste antwoordde en hij zei: Dit is niets anders dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de man van Israël. God gaf Midian en heel het legerkamp in zijn hand.
> [15] En toen Gideon het verhaal en de uitleg hoorde, aanbad hij. En hij keerde terug naar de legerplaats van Israël en hij zei: Sta op!, want JAHWEH gaf het legerkamp van Midian in jullie handen.

droom

Als Gideon in het legerkamp van de Midianieten komt, hoort hij een man een droom vertellen aan zijn naaste. Uit de reactie van de ander blijkt dat de droom een betekenis heeft. Maar de uitleg die de man aan zijn metgezel geeft, is weliswaar een uitleg, maar is ook cryptisch. We zouden het kunnen vergelijken met het raadsel dat Simson op zijn bruiloft gaf aan zijn dertig metgezellen. Het raadsel was: Spijze ging uit van de eter, en zoetigheid ging uit van de sterke. Maar het antwoord was ook weer een raadsel: Wat is zoeter dan honing, en wat is sterker dan een leeuw? (Richt. 14:14,18).

Zo is het ook met deze droom. Een man droomt over een gerstebrood, dat de legerplaats van de Midianieten inrolde en een tent omver wierp en ondersteboven keerde. Maar ook de uitleg “Dit is niet anders dan het zwaard van Gideon”, behoeft toelichting. Het blijft een *verborgenheid*.

gerst
Een gerstebrood herinnert aan de dag van de eerstelingsschoof, één van de “hoogtijden van JAHWEH”. Op deze dag werd een schoof van de eerste vruchten van de gersteoogst door de priester voor het aangezicht van God bewogen (Lev. 23:10-11) en zo werd het *een levend offer*. Het is een uitbeelding van de opstanding van Christus, die dan ook precies op deze dag plaatsvond!

vijf gerstbroden
In Johannes 6 zien we dat Jezus, als Hij wordt afgewezen in Jeruzalem, zich wendt tot de zee, een uitbeelding van de natiën (Opb. 17:15). Daar gaat Hij een berg op en zit daar met Zijn discipelen en voedt Hij 5000 mannen met *vijf gerstebroden* (en twee visjes).

Het is een uitbeelding van onze tijd, waarin Christus is gezeten aan Gods rechterhand en wij daar samen met Hem zijn gezeten (Kol. 3:1; Ef. 2:6). Hij voedt ons met leven en overvloed. Wij hebben deel aan Hem, “het brood des levens” (Joh. 6:35,48), voordat Israël dat heeft. De twaalf manden die overblijven, spreken van het herstel van Israël na de huidige tussentijd.

het woord
De tent die door het gerstbrood wordt verwoest staat voor “de Midianieten en het hele legerkamp”(:14). In de uitleg die van de droom wordt gegeven, wordt gezegd dat het gerstebrood “niets anders is dan het *zwaard* van Gideon”. Het gerstebrood spreekt van Christus, de Eersteling en het vleesgeworden woord van God (Joh.1:14). Ook het zwaard is een uitbeelding van het woord van God (Hebr. 4:12; Ef. 6:17).

Gideons geheime verblijf in het legerkamp van de Midianieten is een illustratie van de huidige tijd, waarin Christus verborgen is onder de natiën. Daar wordt gesproken over Zijn overwinning!

Richteren 7:16-18 ramshorens

Na de vier onderbrekingen volgt nu de uiteindelijke “strijd” tegen de Midianieten. Gideon keert na zijn geheime missie terug tot zijn groep van 300 mannen en spoort hen aan om met hem op te staan (:15). De opgewekte Christus zal alle vijanden onder Zijn voeten onderschikken (Ps. 110:1), maar daarin is Hij niet alleen. Die positie en taak deelt Hij met een gezelschap: de ecclesia, die Zijn lichaam is (Ef. 1:22-23; 2:6).

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [16] En hij verdeelde de driehonderd mannen in drie groepen, en hij gaf ramshorens in de handen van allen en lege kruiken en fakkels binnenin de kruiken.
> [17] En hij zei tot hen: Kijk naar mij en zo zullen jullie doen. En zie, wanneer ik kom aan de buitenrand van de legerplaats; doen jullie dan zoals ik.
> [18] Wanneer ik op de ramshoorn blaas, zullen ik en allen die met mij zijn, op de ramshorens blazen, ook jullie, rondom heel de legerplaats, en jullie zullen zeggen: Voor JAHWEH en voor Gideon!

de derde dag
We hebben al gezien dat het getal *drie* prominent aanwezig is in deze geschiedenis, een verwijzing

naar de derde dag, de opstandingsdag van Christus. Hier worden niet alleen de 300 mannen genoemd, maar worden zij ook opgedeeld in *drie* groepen.

ramshorens
Gideon rust zijn leger toe met ramshorens (Hebreeuws: *shofar*). Andere vertalingen geven weer met *bazuinen*. Een ramshoren is afkomstig van een geslachte ram. Het dier is dood, maar brengt toch geluid voor. Het spreekt van het woord van de opgewekte Christus.

wederkomst
De bazuin wordt op vele plaatsen in verband gebracht met de wederkomst. Er is sprake van bazuinen en bazuingeschal op verschillende momenten in de periode van de *parousia (>aanwezigheid)* van Christus, zoals: bij de wegrukking van de ecclesia (1 Kor. 15:52; 1 Thess. 4:16), na de grote verdrukking bij de verzameling van het Joodse volk uit de natiën (Matth. 24:31) en bij de rampen en oordelen die over de volkeren komen in de dag van toorn, voorgesteld door zeven bazuinen (Openbaring 8-11).

strijd
Bazuinen zijn vanouds een oproep tot de strijd (1 Kor. 14:8), maar ook voor het aankondigen van de komst van de koning (1 Kon. 1:39; 2 Kon. 9:13). In de Schrift wordt bazuingeschal dan ook in verband gebracht met “de dag van JAHWEH”, de periode van de regering van de Messias, die zal aanvangen met oordelen (Joël 2:1; Zef. 1:14-16). Als de Heer komt, zal Hij komen in een vijandige wereld (Ps. 110:2). De natiën zullen zich verzetten (Zach. 14:2) en dat zal gepaard gaan met rampen en oordelen die over de volkeren komen.

als één man
Eerder zagen we al dat God tegen Gideon zei: “Ik ben met jou, daarom zal jij Midian verslaan *als één man”* (Richt. 6:16). Dat krijgt in verband met deze strijd een wel heel bijzondere betekenis, want Gideon verslaat de vijand met deze 300 mannen en zij worden gerekend “als één man”. Zij doen hetzelfde als Gideon, en zijn één in handelen met hem.
Gideon en zijn verzameling van mannen die drinken als een hond, zijn een schitterend type van Christus en de ecclesia, die één lichaam met Hem is (Kol. 1:18).

Richteren 7:19 kruiken en fakkels

Gideon heeft zijn leger toegerust met ramshorens, kruiken en fakkels. In het vorige hoofdstuk hebben we gekeken naar de betekenis van de ramshoren of bazuin. Die komen we door heel de Hebreeuwse bijbel tegen. In het nieuwe testament klinken ze op allerlei momenten rond de wederkomst van Christus.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [19] En Gideon kwam, en de honderd mannen die bij hem waren, bij het begin van de middelste nachtwake, juist toen men de wachters had uitgezet. En zij bliezen op de ramshorens en zij verbrijzelden de kruiken die in hun hand zijn.

lege kruiken
Gideon had zijn manschappen *kruiken* gegeven. Een kruik of een vat, is in de Schrift een uitbeelding van de mens: breekbaar en vergankelijk. Gideon had hen *lege* kruiken gegeven (:16), want een vat zou gevuld moeten worden.

gevuld

In heel de Bijbel zien we vaten en kruiken die gevuld worden, met *water* (Gen. 24:16; Joh. 2:7), *zout* (2 Kon. 2:20), *meel* (1 Kon. 17:12), *manna* (Ex. 16:33; Hebr. 9:4), *honing* (1 Kon. 14:3), *olie* (1 Sam. 1:10; 2 Kon. 4:2) en *wijn* (2 Sam. 16:1; Joh. 2:9). In deze beelden komt steeds dezelfde gedachte naar voren: een mens zou gevuld worden met geest, namelijk met *het woord van God* (Ef. 5:18; Kol. 3:16). Dat is ook de gedachte bij de fakkels die de mannen in de kruiken houden.

Paulus spreekt over ons gelovigen als "een aarden vat", als hij het heeft over *het woord van God* (2 Kor. 4:2) en *het evangelie van de heerlijkheid van Christus* (2 Kor. 4:4) dat in ons woont.

> *2 Korinthe 4 (naar ISA)*
> [6] Want de God, die gezegd heeft: licht zal vanuit de duisternis schijnen, schijnt in onze harten, om ons te verlichten met de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus.
> [7] Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, zodat de kracht, die alles overtreft, van God is en niet uit ons.

het woord
De schat die wij hebben in ons "aarden vat" is het woord van God. Dat is het licht, waarmee God in onze harten schijnt. De fakkels van Gideon en zijn mannen zijn een uitbeelding van dit woord. Zodat de overwinning die zij behalen, komt van Gods kracht, die alles overtreft, en niet van de mens.

met Hem geopenbaard in heerlijkheid
De kruiken worden stukgeslagen en wat in de kruik verborgen zat, wordt onthuld: het licht wordt openbaar. Midden in de nacht (Matth. 25:6; 1 Thess. 5:2), als de wereld in duisternis is, zal Christus ver*schijnen*. Dan zal de bedekking worden weggenomen, zal Christus geopenbaard worden en dan zullen wij ook met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid (Kol. 3:4).

Richteren 7:20 links en rechts

Gideon en zijn leger zijn een type van Christus en de ecclesia, die in de toekomst zullen verschijnen: de onthulling van de zonen van God (Rom. 8:19). Als de kruiken gebroken worden, wordt wat verborgen was, onthuld en wordt het licht openbaar.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [20] En de drie groepen bliezen op de ramshorens en zij braken de kruiken en zij hielden in hun linkerhand de fakkels vast en in hun rechterhand de ramshorens, om te blazen. En zij riepen: Het zwaard voor JAHWEH en voor Gideon.

honderd
Gideon heeft zijn gezelschap verdeeld in *drie* keer *honderd* mannen. In het Hebreeuwse alfabet heeft de letter *kof* een getalswaarde van 100. De betekenis van de letter is *oog van een naald* en dat staat voor *het ingaan in het Koninkrijk* (Matth. 19:24). De *drie* heeft alles te maken met opstanding, maar ten diepste spreekt het van de vervulling van Gods beloften. De *drie keer honderd* staat voor *de openbaring van het Koninkrijk.*

links en rechts
In de bijbelse symboliek spreekt *links* van *achterstelling* of *vernedering* en *rechts* van *voorrang*, *eer* en *verhoging*. Wanneer Jakob zijn kleinzonen Efraïm en Manasse zegent, geeft hij aan Efraïm de eerstgeboortezegen met zijn rechterhand en ontvangt Manasse, de mindere, de zegen met de linkerhand (Gen. 48:13–20).

Bij het oordeel van de schapen en de bokken worden de schapen aan de rechterhand van de Zoon des mensen gezet en de bokken aan de linkerzijde. De schapen ontvangen hun lotsdeel in het Koninkrijk, de bokken worden geoordeeld (Matth. 25:33-46).

vernederd
De mannen van Gideon hebben in hun linkerhand de kruiken, die gebroken worden. Ons aarden vat is vergankelijk en spreekt van vernedering (2 Kor. 4:7, vergelijk 2 Kor. 5:1). Ook de Heer kwam als mens, heeft Zichzelf ontledigd, Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood (Fil. 2:8).

verheerlijkt
Wij zullen van dit lichaam worden verlost (Rom.8:23) en als wij met Christus worden geopenbaard, zal dat zijn in een lichaam dat gelijkvormig is aan Zijn verheerlijkt lichaam (Fil. 3:21). De fakkel spreekt van de heerlijkheid (>lichtglans) die onthuld zal worden als wij met Christus verschijnen (Kol. 3:4).

ramshoren
In de rechterhand hebben de mannen de ramshoren, een uitbeelding van de opgewekte Christus. Hij is verhoogd aan Gods rechterhand en heeft de naam ontvangen boven alle naam (Fil.2:9). De ecclesia, die Zijn lichaam is, deelt in Zijn positie, nu nog verborgen, maar straks met Hem geopenbaard in heerlijkheid en alles onderschikkend onder Zijn voeten (Ef. 1:22-23; 1 Kor. 15:27).

Richteren 7:21-24 de Midianieten verslagen

De 300 mannen van Gideon slaan hun kruiken kapot en houden de fakkels in de ene hand en in de andere hand de ramshorens, waarop zij blazen. Zij roepen: het zwaard voor JAHWEH en voor Gideon! Dat is genoeg.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [21] En zij stonden, ieder op zijn plaats, rondom de legerplaats, en heel het legerkamp rende en zij schreeuwden luidkeels en zij vluchtten.
> [22] En de driehonderd bliezen de ramshorens en JAHWEH plaatste het zwaard van ieder in zijn naaste, in heel de legerplaats…

Ik zal voor jullie strijden
Er ontstaat totale verwarring in het kamp van de vijand en men begint met elkaar te vechten. Er staat dat het God zelf was die ervoor zorgde dat de Midianieten tegen elkaar opstonden. Hij had immers voorzegd dat het volk door Zijn hand verlost zou worden (7:2).

zwaard
Het enige dat de mannen doen, is *roepen*: het *zwaard* voor JAHWEH en voor Gideon! Wat deze mannen doen, is *het woord* laten klinken en we zagen eerder al dat het zwaard een type is van het woord van God. Het is God die strijdt en Hij verslaat de vijand slechts door te spreken (2 Thess. 2:8; Opb. 19:15). Deze mannen kennen Zijn woord en hebben het op de lippen.

> [22] … En het legerkamp vluchtte tot aan Bet-Hassita, in de richting van Serera, tot aan de bergkam van Abel-Mechola, bij Tabbat.
> [23] En de mannen van Israël, uit Nafatali en uit Aser en uit heel Manasse werden opgeroepen en zij achtervolgden Midian.

[24] En Gideon zond boodschappers in heel het gebergte van Efraïm, zeggend: Daalt af, Midian tegemoet en verovert op hen de wateren, tot aan Beth-Bara en de Jordaan. En alle mannen van Efraïm werden opgeroepen en zij veroverden de wateren tot aan Bet-Bara en de Jordaan.

de Jordaan
De plaatsnamen die genoemd worden, bevinden zich allemaal in de buurt van de Jordaan. Gideon geeft opdracht aan zijn manschappen om de wateren tot aan Beth-Bara en de Jordaan te bezetten, zodat de Midianieten die niet kunnen oversteken. De Jordaan spreekt van de *dood* en wanneer men de Jordaan passeert of oversteekt, is dit een uitbeelding van opstanding. *Beth-Bara* betekent *huis van de oversteek*. De Midianieten wordt deze weg ontnomen, zij worden gedood.

De strijd tussen Gideon en zijn mannen en de Midianieten in de vlakte van Jizreël is een voorafschaduwing van de veldslag die plaats zal vinden aan het einde van deze aeon in de vlakte van Megiddo. Daarover meer in het volgende hoofdstuk.

Richteren 7:21-24 Harmagedon

De confrontatie tussen Gideon met zijn kleine leger tegen de Midianieten in de vallei van Jizreël, verwijst naar de toekomstige eindtijdelijke strijd die volgens de profetieën in het dal van Megiddo zal plaatsvinden en in Openbaring *Harmagedon* wordt genoemd.

Har betekent berg, *Megiddo* is een stad in Noord-Israël, die uitkijkt over de vlakte van Jizreël. Het dal van Megiddo is onderdeel van de veel grotere vlakte van Jizreël (Richt. 6:33). In de profetie wordt het ook “het dal van Josafat” (=JAHWEH oordeelt) genoemd. Daar zullen de volkeren gericht worden.

Joël 3 (naar ISA)
[1] Want zie, in die dagen en in die tijd, wanneer Ik de krijgsgevangenschap van Juda en Jeruzalem zal omkeren,
[2] dan zal Ik al de natiën bijeenroepen en Ik zal hen afvoeren naar de Vallei van Josafat. En Ik zal daar met hen in het oordeel komen ten behoeve van mijn volk en mijn lot-bezit Israël, dat zij onder de natiën verstrooiden, en mijn land dat zij opdeelden.
(...)
[12] De natiën zullen opgewekt worden om op te gaan naar de vallei van Josafat, want daar zal Ik zitten om al de natiën van rondom te richten.
(…)
[14] Menigten, menigten, in de vallei van de beslissing! Want nabij is de dag van JAHWEH in de vallei van de beslissing.

vallei van de beslissing
Naast de namen die ik al eerder noemde, krijgt in Joël 3 de vlakte nog een naam: “de vallei van de beslissing”. In dit Schriftgedeelte worden drie dingen beschreven: God verzamelt de volkeren (vers 2 en 12), Hij zet Zich daar om de natiën te richten (vers 12) en Hij spreekt Zijn beslissing uit (vers 14). Het dal wordt opgevoerd als rechtszaal.

Openbaring 16 (naar ISA)
[14] (...) die uitgaan naar de koningen van de gehele wereld, om hen te verzamelen tot de oorlog van de grote dag van God, de Almachtige.
[15] Zie, Ik kom als een dief. Gelukkig is hij, die waakt (...)
[16] En zij verzamelden hen op de plaats, die in het Hebreeuws genoemd wordt: Harmagedon.

Richteren 7:25 Oreb en Zeëb

Wat nog over is van het leger van de Midianieten vlucht en Gideon riep eerst al de mannen uit de stammen van Nafthali, Aser en Manasse op om ze te achtervolgen. Vervolgens roept hij ook de mannen uit Efraïm op, om de vluchtende vijand de weg af te snijden bij de Jordaan. De overwinning is compleet, want ook de twee vorsten van de Midianieten worden gevangen genomen.

> *Richteren 7 (naar ISA)*
> [25] En zij grepen twee van de oversten van Midian: Oreb en Zeëb. En zij doodden Oreb bij de rots van Oreb. En Zeëb doodden zij in de wijnpers van Zeëb. En zij achtervolgden Midian. En de hoofden van Oreb en Zeëb brachten zij naar Gideon vanaf de overkant van de Jordaan.

raaf en wolf
Deze genoemde vorsten van de Midianieten zijn waarschijnlijk generaals of andere hooggeplaatsten, want later is er nog sprake van twee koningen van de Midianieten (8:5).
Oreb betekent *raaf* en Zeëb betekent *wolf.* Beiden zijn *roofdieren* en *aaseters*. Zij voeden zich met de *dood*. De wolf is een jager, maar als de gelegenheid zich voordoet, eten ze ook dode dieren. De raaf is vooral een aaseter en voedt zich het liefst met kadavers. Wolf en raaf zijn roofdieren die op zwakken azen, zich voeden met de dood en zij staan model voor het volk van Midian als plunderend volk.

twee beesten
Profetisch spreken zij van de twee *beesten*, die in de toekomst zullen verschijnen. Openbaring 13 spreekt over een beest, dat de leider zal zijn van het laatste wereldrijk (Opb. 13:1-2) en van een ander beest (Opb. 13:11). Samen zullen zij macht hebben en de wereld leiden en misleiden. Het eerste beest wordt door Paulus “de mens van de wetteloosheid” genoemd (2 Thess. 2:3), die door de Here Jezus uit de weg geruimd zal worden door “de adem (letterlijk: geest) van Zijn mond” (2 Thess.2:8). Ook deze vijand wordt verslagen door het woord van God.

Psalm 83
In Psalm 83 is sprake van een coalitie van tien vijandige volken die samenspannen en eropuit zijn om Israël als volk te verdelgen. De Psalm gaat over de verzameling van de legers van de natiën bij Harmagedon, in de vlakte van Jizreël, waar God hen zal oordelen.
In deze Psalm vinden we een mooie bevestiging dat de strijd van Gideon en zijn 300 man tegen de Midianieten een voorafschaduwing is van deze gebeurtenis.

> *Psalm 83 (naar ISA)*
> [9] Doe tot hen als Midian...
> (...)
> [11] Stel hun vooraanstaanden als Oreb en als Zeëb, en al hun vorsten als Zebah en als Zalmuna.

Richteren 7:25 de wijnpers

In het vorige hoofdstuk zagen we dat de twee oversten van de Midianieten werden gevangen genomen en gedood. Oreb wordt gedood op de *rots* van Oreb, en Zeëb in de *wijnpers* van Zeëb. Waarschijnlijk hebben ze deze namen gekregen na deze gebeurtenis. Of zouden ze deze namen al hebben gedragen als vooruitwijzing naar dat wat nog zou plaatsvinden?

Richteren 7 (naar ISA)

[25] En zij grepen twee van de oversten van Midian: Oreb en Zeëb. En zij doodden Oreb bij de rots van Oreb. En Zeëb doodden zij in de wijnpers van Zeëb. En zij achtervolgden Midian. En de hoofden van Oreb en Zeëb brachten zij naar Gideon vanaf de overkant van de Jordaan.

oordeel

We zagen eerder al dat de *rots* een type is van Christus (1 Kor. 10:4). De *wijnpers* spreekt van het oordeel dat over de volkeren zal komen. In het gedeelte uit Joël 3, dat we aanhaalden in het vorige hoofdstuk, en waar gesproken wordt over het gericht over de natiën, is ook sprake van de wijnpers.

Joël 3 (naar ISA)

[12] De natiën zullen opgewekt worden om op te gaan naar de vallei van Josafat, want daar zal Ik zitten om al de natiën van rondom te richten.
[13] Zendt de sikkel, want de oogst is rijp! Komt, treedt, want *de wijnpers* is vol, de wijnvaten lopen over, want hun kwaad is veel.
[14] Menigten, menigten, in de vallei van de beslissing! Want nabij is de dag van JAHWEH in de vallei van de beslissing.

wijnpers

Het beeld van de Messias die komt om de natiën te oordelen en de wijnpers treedt, is een bekend beeld bij de Hebreeuwse profeten. Jesaja beschrijft de Messias als degene die uit Edom komt, met bloed besprenkelde klederen, als van iemand die de *wijnpers* heeft getreden. Hij heeft de volken in Zijn toorn vertrapt (Jes. 63:1-6).

vertreden

In de profetie staat de wijnpers symbool voor het gericht van JAHWEH, waarin de vijandige volken als druiven worden verzameld en door de Messias worden “getreden”. Ook in gedeelten in Openbaring die spreken over de Messias die komt om te oordelen, vinden we dit terug.

Openbaring 14 (naar ISA)

[18] En een andere boodschapper (...) riep met een luide stem, tot hem die de scherpe sikkel had en hij zegt: Zend jouw scherpe sikkel, en pluk de druiventrossen van de wijnstok van de aarde, want haar druiven zijn rijp.
[19] En de boodschapper wierp zijn sikkel op de aarde, en hij plukte de wijnstok van de aarde, en hij wierp hen in de grote perskuip van de toorn van God.

Openbaring 19 (naar ISA)

[11] En ik zag de hemel, die geopend was, en zie, een wit paard, en Hij, die daarop zat, wordt genoemd Trouw en Waarachtig, en Hij oordeelt en voert oorlog in rechtvaardigheid.
(...)
[13] En Hij is gehuld in kleding, die in bloed ondergedompeld is, en Zijn naam wordt genoemd: Het Woord van God.
(...)
[15] En uit Zijn mond komt een scherp zwaard, om daarmee de natiën te slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren knots, en Hij treedt de perskuip van de wijn van de toorn van de gramschap van God, de Almachtige.

Richteren 8:1-3 meer dan overwinnaars

We komen nu in het laatste hoofdstuk van de geschiedenis van Gideon en dit gedeelte is nogal onbekend. De strijd is gestreden en we vinden een beschrijving van de nasleep op de overwinning, een soort epiloog. Misschien dat dit de reden is dat het weinig wordt gelezen. Maar ook dit hoofdstuk zit, net als de voorgaande, vol typologische verwijzingen.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [1] En de mannen van Efraïm zeiden tot hem: Wat is deze zaak die u tegen ons heeft gedaan, om niet tot ons te roepen toen u tegen Midian ging vechten? En zij twistten hevig met hem.
> [2] En hij zei tot hen: Wat heb ik nu gedaan vergeleken met jullie? Zijn de oogstresten van Efraïm niet beter dan de wijnoogst van Abi-Ezer?
> [3] In jullie hand gaf God de oversten van Midian, Oreb en Zeëb, en wat heb ik in vergelijking met jullie kunnen doen? Toen ontspande hun geest tegen hem, toen hij dit woord sprak.

eerstgeboorterecht
De mannen van Efraïm voelen zich gepasseerd door Gideon, omdat hij hen niet had opgeroepen voor de strijd. Efraïm was een belangrijke stam, omdat aan Efraïm de eerstgeboortezegen werd gegeven (Genesis 48). In de Bijbel is “Efraïm” dan ook vaak de aanduiding van heel het tienstammenrijk, genoemd naar de meest prominente stam. Efraïm had onder de stammen van Israël een voorrangspositie en nu verwijten zij Gideon dat hij hen niet heeft opgeroepen voor de strijd, die leidde tot de overwinning.

een zacht antwoord
Gideon antwoordt hen met vriendelijkheid. Wij kennen de uitdrukking: “met honing vangt men meer vliegen dan met azijn” en ook in de Schrift vinden we iets soortgelijks: “een zacht antwoord keert de grimmigheid af” (Spr.15:1). Gideon geeft de mannen van Efraïm een compliment en dat zorgt ervoor dat zij kalmeren.

meer dan Gideon
De Efraïmieten hadden de twee vorsten van de Midianieten gevangen en gedood. Gideon, die uit het geslacht van Abi-Ezer was (6:11), zegt: “Zijn de oogstresten van Efraïm niet beter dan de wijnoogst van Abi-Ezer?” Hiermee doelt Gideon op wat Efraïm aan het einde van de strijd heeft gedaan, namelijk het onderscheppen en doden van de Midianitische leiders Oreb en Zeëb (Richt. 7:24–25). Gideon zegt dat dit meer is dan zijn eigen prestatie. Gideon heeft de strijd gestreden, maar wat Efraïm ten deel viel, was de complete overwinning op de vijand.

volheid van natiën
Toen Jakob aan zijn kleinzoon Efraïm de eerstgeboortezegen gaf, zei hij daarbij dat Efraïm *tot een volheid van natiën* zou worden (Gen. 48:19). Vele eeuwen later werden de tien stammen (Efraïm) weggevoerd in Assyrische ballingschap. Nog weer later keerde een zeer klein deel terug en ging wonen in Juda. Het merendeel van Efraïm kwam echter nooit terug en verdween *onder de natiën*. Juist daar kwam later via Paulus het evangelie terecht en Paulus noemt in dat verband de eerstgeboortezegen van Efraïm, en spreekt van *de volheid van de natiën* (Rom. 11:25).

overwinning
Het zou in dit verband te ver voeren om dit onderwerp verder uit te werken. Voor nu volstaat de vaststelling dat *Efraïm* een type is van de gelovigen uit de natiën: *de ecclesia, het lichaam van Christus*. In Hem zijn wij meer dan overwinnaars! Evenals deze mannen van Efraïm delen in de overwinning van Gideon, zonder dat zij daar zelf voor hoefden te strijden.

Romeinen 8 (naar ISA)
[37] Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, die ons liefheeft.

Richteren 8:4-9 Gideon miskend

Na de episode met de mannen van Efraïm krijgen we nu een nieuw venster in de geschiedenis. Gideon achtervolgt de Midianieten, want hij wil ook de beide koningen, Zebach en Salmunna, gevangen nemen. Onderweg stuit hij echter op nogal wat tegenwerking.

Richteren 8 (naar ISA)
[4] En Gideon kwam bij de Jordaan. Hij stak over, hij en de driehonderd mannen die met hem waren, flauw van de honger, maar achtervolgend.
[5] En hij zei tot de mannen van Sukkoth: Geef toch alstublieft, koeken van brood aan het volk, dat mij volgt, want zij zijn flauw van de honger, en ik achtervolg Zebach en Salmunna, koningen van Midian.
[6] En de oversten van Sukkoth zeiden: Is de handpalm van Zebach en Salmunna al in uw hand, dat wij uw leger brood zullen geven?
[7] En Gideon zei: Daarom, omdat JAHWEH Zebach en Salmunna in mijn hand geeft, zal ik jullie vlees dorsen met woestijndorens en met de distels.
[8] En hij ging van daar op naar Penuël, en hij sprak hetzelfde tot hen; en de mannen van Penuël antwoordden hem zoals de mannen van Sukkoth antwoordden.
[9] En hij zei ook tot de mannen van Penuël, zeggend: Wanneer ik in vrede terugkeer, zal ik deze toren afbreken.

verborgen en miskend
Gideon steekt met zijn driehonderd mannen de Jordaan over, een uitbeelding van opstanding uit de dood. Zij zijn vermoeid en hongerig, een beschrijving van de huidige positie van Christus en de ecclesia in deze wereld. De overwinning is behaald, maar dat wordt nog niet gezien, Christus en Zijn lichaam zijn nog verborgen. In dit gedeelte zien we dan ook dat Gideon door de mannen van Sukkoth en Penuël niet wordt erkend als verlosser.

schaduw en werkelijkheid
Zebach betekent: *slachtoffer* en *Salmunna* betekent: *de schaduw wordt weggehouden/ontkend*. Dit tweetal verwijst naar het Joodse volk dat vasthoudt aan de *slachtoffers* van het oude verbond, maar niet ziet en ontkent dat het slechts een *schaduw* is van toekomende goede dingen (Hebr. 10:1). De slachtoffers onder het oude verbond zijn een vooruitwijzing naar het ware Lam van God, Christus (Joh. 1:29; 1 Kor. 5:7; Opb. 5:12). Ook Gideon, die een *voorafschaduwing* is van Christus, wordt niet door de mannen van Sukkoth erkend.

Gideons overwinning betwijfeld
Gideon vraagt de inwoners van Sukkoth om brood, maar zij weigeren en spotten met hem. Ze ondersteunen hiermee Zebach en Salmunna, want ze houden hen in leven. Een uitbeelding van het vasthouden aan het oude verbond. Ze betwijfelen de overwinning die Gideon behaald heeft en daarmee miskennen ze Gideon en zijn gezelschap. Het spreekt van het ongeloof van het Joodse volk in onze tijd. Zij wijzen de Heer Jezus Christus af en erkennen Hem niet als Messias.

oordeel
Wat Gideon precies bedoelt in vers 7 met het dorsen van het vlees van de mannen van Sukkot “met woestijndorens en met de distels”, is niet helemaal duidelijk. Dorsen is het scheiden van de graankorrel van de aar. Dorens en distels wijst op het pijnlijke proces. Als Gideon *terugkomt* in

Sukkoth wordt dit uitgevoerd (8:15-16). Het is een uitbeelding van het oordeel dat over het ongelovige Joodse volk zal komen bij de *wederkomst.*

toren
Ook de mannen van Penuël bespotten en miskennen Gideon. Gideon voorzegt hen dat hij na het beëindigen van de strijd, bij zijn terugkeer in vrede, hun toren zal afbreken. Al vanaf Genesis 11 staat het bouwen van torens voor de hoogmoed en de werken van de mens. Bij de wederkomst van Christus, als de overwinning compleet is en Hij Zijn vrederijk zal stichten, zal alle mensenwerk teniet gedaan worden.

Richteren 8:10-13 de strijd beslist

Gideon en zijn leger achtervolgen de Midianieten, met als doel ook de twee koningen Zebach en Salmunna gevangen te nemen. Uit de geschiedenis die nu volgt, blijkt dat de beide koningen zich veilig waanden op de plek waar ze hun toevlucht hadden gezocht.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [10] En Zebach en Salmunna zijn in Karkor, en hun legerkampen met hen, ongeveer vijftienduizend, allen die overgebleven waren van heel het legerkamp van de zonen van het oosten. En de gevallenen waren honderdtwintigduizend mannen, het zwaard trekkend.
> [11] En Gideon trok op via de weg van hen die in tenten verblijven, ten oosten van Nobach en Jogbeha, en hij versloeg het legerkamp, dat nietsvermoedend was.
> [12] En Zebach en Salmunna vluchtten; en hij achtervolgde hen en hij greep de twee koningen van Midian, Zebach en Salmunna, en heel het legerkamp deed hij beven.
> [13] En Gideon, zoon van Joas, keerde terug van de strijd, bij de opgang van Cheres.

veilig
Zebach en Salmunna waren in Karkor. Meestal wordt dit vertaald met *fundament*, of met *ingraven*. Die betekenissen liggen niet ver uit elkaar. Wellicht dat de Midianitische koningen zich op die plek daadwerkelijk hadden ingegraven. In vers 11 staat dat zij “nietsvermoedend” waren, een woord dat op andere plaatsen met “veilig” of “onbezorgd” wordt vertaald.

de overwinning
Er waren al honderdtwintigduizend strijdbare mannen gesneuveld aan de kant van Midian, maar er was nog een aanzienlijk leger van vijftienduizend mannen over. Het is Gideon, die met zijn leger van 300 mannen (8:4) de Midianieten achtervolgt en de strijd aangaat en overwint. Dit keer staat er niet bij hoe het gebeurde. We moeten het doen met de eenvoudige mededeling: en hij versloeg het legerkamp.

wederkomst
De overwinning is compleet en de twee koningen worden gevangen genomen. Gideon *keert terug* van de strijd, bij de opgang van Cheres. Cheres betekent *zon* en vandaar dat sommige vertalingen zeggen dat Gideon terugkeerde “voor de opgang van de zon” (zie Statenvertaling). Het is een uitbeelding van de *wederkomst* van Christus, dan zal “de zon der gerechtigheid” opgaan (Mal.4:2) en de dag van JAHWEH aanbreken.

Richteren 8:14-17 de mannen van Sukkot en Penuël geoordeeld

De overwinning is compleet, omdat Gideon de twee koningen van de Midianieten heeft gevangen genomen. Na deze triomf gaat Gideon op de terugweg langs Sukkot en Penuël, de plaatsen waar hij geen voedsel kreeg voor zijn hongerige mannen en waar hij bespot werd.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [14] En hij greep een jongen van de mannen van Sukkot en hij ondervroeg hem. En deze schreef voor hem de oversten van Sukkot en haar oudsten op, zevenenzeventig mannen.
> [15] En hij kwam bij de mannen van Sukkot en hij zei: Zie, Zebach en Salmunna, over wie jullie mij smaden, zeggende: Is de handpalm van Zebach en Salmunna nu in uw hand, dat wij uw mannen, die flauw zijn van de honger, brood zullen geven?
> [16] En hij nam de oudsten van de stad en de woestijndorens en de distels en hij maakte de mannen van Sukkot met hen bekend.
> [17] En de toren van Penuël brak hij af en hij doodde de mannen van de stad.

loofhutten
Sukkot betekent *hutten* of *loofhutten.* Het is de naam van de *zevende* hoogtij, beschreven in Leviticus 23:34-43. In deze verzen staat maar liefst negen keer dat het feest gehouden zou worden in de *zevende* maand en *zeven* dagen zou duren.

zeven
Gideon laat de oversten en oudsten van Sukkot opschrijven, *zeven*en*zeven*tig mannen, ook hier is de zeven nadrukkelijk aanwezig. De hoogtij Sukkot is een uitbeelding van de grote Sabbat, de zevende dag van duizend jaar, waarin de Messias Zijn vrederijk wereldwijd zal vestigen en regeren. Deze mannen van Sukkot hadden hun ongeloof laten blijken en hadden Gideon verworpen. Zij krijgen daardoor geen deel aan zijn overwinning.

oordeel
Bij zijn terugkeer maakt Gideon hen bekend met de woestijndorens en de distels. Wat hij precies gedaan heeft, weten we niet, maar het is een gevoelige les geweest, zoals de NBG-vertaling het weergeeft. Het is een uitbeelding van het oordeel dat over het ongelovige deel van het Joodse volk zal komen bij de wederkomst. De Heer zal bij Zijn wederkomst het volk verzamelen in de woestijn buiten het land en hen daar oordelen en zuiveren (Ez. 20:35-38).

De mannen van Penuël wacht hetzelfde lot. Ook zij worden geoordeeld en komen om, zoals het ongelovige deel van Israël zal omkomen bij de wederkomst en geen deel zal hebben aan het Koninkrijk van Christus. De toren van Penuël, symbool van religie en hoogmoed, wordt afgebroken. Wanneer de Heer terugkomt om Zijn Koninkrijk te vestigen, zal dat het einde zijn van alle religie en menselijke heerschappij.

Richteren 8:18-21 de overwinning compleet

De geschiedenis vervolgt met een gesprek tussen Gideon en de beide koningen van de Midianieten: Zebach en Salmunna. Uit deze conversatie blijkt dat deze koningen broers van Gideon hebben gedood, iets dat we niet eerder in het verhaal beschreven vinden.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [18] En hij zei tegen Zebach en tot Salmunna: Hoe waren de mannen die jullie doodden in Tabor? En zij zeggen: Zoals u, zo waren zij, één, zoals de gestalte van de zonen van de koning.

[19] En hij zei: Zij waren mijn broeders, zonen van mijn moeder. Zo waar JAHWEH leeft! Als jullie hen hadden laten leven, dan zou ik jullie niet doden!
[20] En hij zei tot Jether, zijn eerstgeborene: Sta op, dood hen! En de jongen trok zijn zwaard niet, want hij vreesde, want hij was nog maar een jongen.
[21] En Zebach en Salmunna zeiden: Sta op, jij, en kom tot ons, want zoals de man is, zo is zijn macht. En Gideon stond op en hij doodde Zebach en Salmunna en hij nam de maansikkeltjes die aan de halzen van hun kamelen waren.

broeders naar het vlees
Zebach en Salmunna hebben enkele mannen gedood en Gideon vraagt wat voor mannen het waren. Uit hun antwoord blijkt dat zij leken op Gideon en er *koninklijk* uitzagen. Gideon maakt hieruit op dat het om zijn broers gaat. Het is een uitbeelding van "de broeders naar het vlees" van Christus, de gelovigen uit het Joodse volk (Ex. 19:6), die omkomen in de strijd.

het overblijfsel
Jether betekent *overblijfsel*. Het is de term voor het overgebleven gelovige deel van Israël (Ez. 34:18; Zef. 2:9) en daar is Jether een type van. Gideon wil hem de eer van de overwinning geven en geeft Jether opdracht de koningen te doden, maar Jether kan het niet. Dan dagen Zebach en Salmunna Gideon uit, door te zeggen: zoals de man is, zo is zijn macht. Het was waarschijnlijk een bekende uitdrukking en het betekent zoiets als: laat zien wie je bent door zelf te handelen, wees een man.

de overwinning compleet
Gideon *staat op*, de zevende en laatste keer dat dit woord voorkomt in de geschiedenis van Gideon. Als uitbeelding van de opgewekte Christus, maakt hij een einde aan de heerschappij en vijandschap. Ook lezen we nog dat hij de maansikkeltjes van hen wegneemt. Deze maansikkeltjes dienden niet alleen als versiering of statussymbool, maar hadden ook een religieuze betekenis. Later komen we ze nog eens tegen (:26). Gideon is een voorafschaduwing van Christus en Zijn complete overwinning op alle menselijke heerschappij en religie.

Richteren 8:22-26 geen koning, maar priesterlijk

Van Gideon is vooral de geschiedenis bekend van het schaapsvel op de dorsvloer en natuurlijk ook die van zijn Gideonsbende van 300 mannen met kruiken en fakkels. Het laatste gedeelte waarmee we ons nu bezighouden, spreekt bij een oppervlakkige lezing misschien minder tot de verbeelding, maar het zit vol met typologische schatten.

Richteren 8 (naar ISA)
[22] En de mannen van Israël zeiden tot Gideon: Heers over ons, zowel u als uw zoon en ook de zoon van uw zoon, want u redde ons uit de hand van Midian.
[23] En Gideon zei tot hen: Ik, ik zal niet heersen over jullie en mijn zoon zal niet heersen over jullie. JAHWEH, Hij zal heersen over jullie!
[24] En Gideon zei tot hen: Ik zal jullie een verzoek doen. Geef aan mij per man een hanger van zijn buit, want zij hebben hangers van goud, want zij zijn Ismaëlieten.
[25] En zij zeiden: Wij zullen geven, ja geven. En zij spreiden de mantel uit en zij wierpen daarop per man een hanger van zijn buit.
[26] En het gewicht van de gouden hangers die hij vroeg was duizend-en-zevenhonderd [sikkelen] goud, afgezien van de maansikkeltjes en de oorhangers en de purperen mantels van de koningen van Midian, en nog afgezien van de halssnoeren die om de halzen van hun kamelen waren.
[27] En Gideon maakte het tot een efod en hij zette hem neer in zijn stad, in Ofra (...)

geen koning
Als wij een geschiedenis lezen en de typologie ervan willen duiden, ontstaat al snel de neiging om wat volgt chronologisch te verklaren. Het volgt elkaar immers op. Maar dan zou je verwachten dat Gideon als uitbeelding van Christus, ná de eindstrijd juist wél het koningschap op zich neemt. Maar dat gebeurt niet, want het boek Richteren beeldt de tijd uit van het ongeloof van Israël en niet de tijd van het koningschap van de Messias. Het spreekt van onze tijd. Dát is het thema dat telkens wordt herhaald.

wél hogepriester
En dat vinden we ook hier, want als Gideon wordt voorgesteld om koning te worden en zo een dynastie te vestigen, wijst hij dit af en neemt de heerschappij niet op zich. In plaats daarvan doet hij een verzoek om goud bij hem in te leveren en daar maakt Gideon een efod van. De *efod* is één van de kledingstukken van de *hogepriester* (Ex.28:4,28). Ook de *purperen* mantels van de koningen van Midian worden gebruikt voor het maken van de efod. Purper was de voorgeschreven kleur voor het maken van de efod (Ex.28:6; 39:2). *Purper* is een mix van *rood* en *blauw* en *verenigt* beide kleuren. *Rood* spreekt van de *aarde* en van bloed, *blauw* spreekt van de *hemel*. Purper is een uitbeelding van *de Middelaar* tussen hemel en aarde (1 Tim. 2:5).

Gideon die het koningschap weigert en een priesterlijk kledingstuk laat maken, is een type van Christus in onze tijd. Het Koninkrijk is niet openbaar en Christus is gezeten in de hemelen als Hogepriester (Hebr.8:1).

Richteren 8:25-27 van oud naar nieuw

Eerder zagen we al dat Gideon het altaar van Baäl en Asjera moest afbreken en op dezelfde plaats, met het materiaal van het oude heiligdom, een nieuw altaar voor JAHWEH moest maken (6:25-26). Hier neemt hij de religieuze symbolen van de Midianieten, de maansikkeltjes, oorhangers en halssnoeren en maakt daar de efod van.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [25] (…) En zij spreiden de mantel uit en zij wierpen daarop per man een hanger van zijn buit.
> [26] En het gewicht van de gouden hangers die hij vroeg was duizend-en-zevenhonderd [sikkelen] goud, afgezien van de maansikkeltjes en de oorhangers en de purperen mantels van de koningen van Midian, en nog afgezien van de halssnoeren die om de halzen van hun kamelen waren.
> [27] En Gideon maakte het tot een efod en hij zette hem neer in zijn stad, in Ofra (...)

Ismaëlieten
De Midianieten worden gerekend als *Ismaëlieten* (:24). Dit vinden we ook terug in de geschiedenis van Jozef (Gen. 37:25, 28, 36; 39:1). Midian en Ismaël waren halfbroers (Gen. 16:15; 25:2), beiden zonen van Abraham, maar met een andere moeder.

maantjes
De maansikkels worden tweemaal genoemd, want ook “de halssnoeren die om de halzen van de kamelen waren” bestonden uit maantjes (vers 21). Tot op de dag van vandaag fungeert de maansikkel als symbool van de islam, waarvan de traditie haar oorsprong verbindt aan *Ismaël*. De maan is gesteld tot heerschappij over de nacht (Gen. 1:16) en vormt daarmee een uitbeelding van *de vorst van de duisternis*.

Daarbij valt op dat het gebied van Midian gelegen is in het huidige Saoedi-Arabië. Juist daar bevinden zich de belangrijkste heiligdommen van de islam, met als absolute centra de heilige steden Mekka en Medina.

van oud naar nieuw
Gideons handeling, waarbij hij de gouden kostbaarheden van de Midianieten omsmelt tot een hogepriesterlijk kledingstuk, is een uitbeelding van het oude verbond dat overgaat in een nieuw verbond. Tegelijkertijd verwijst dit naar de religie van deze wereld, die door Christus tenietgedaan zal worden.

Merk bovendien op dat er een *mantel* wordt uitgespreid om het goud te verzamelen. Kleding is een uitbeelding van heerlijkheid, en uit het verzamelde goud wordt vervolgens *een nieuw kledingstuk* vervaardigd: een efod.

Richteren 8:25-27 1700 sikkels

In de verzen waarin wordt beschreven dat Gideon een efod maakt, vinden we veel details met een verborgen betekenis. Zo wordt expliciet het gewicht van het ingezamelde goud genoemd: zeventienhonderd sikkels. Commentaren rekenen dit doorgaans om naar circa twintig kilo, maar daarmee wordt het eigenlijke accent gemist. Het gaat in de tekst niet om het gewicht, maar om het genoemde getal: 1700.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [26] En het gewicht van de gouden hangers die hij vroeg was duizend-en-zevenhonderd (…)
> [27] En Gideon maakte het tot een efod en hij zette hem neer in zijn stad, in Ofra (...)

1700
Het gewicht van *zeventienhonderd* sikkels vormt een verwijzing naar de opstandingsdag van Christus. Deze vond plaats op de dag van de eerstelingsschoof, dat wil zeggen op 17 Nisan. Op die dag werd het woord van God (10) aangaande de beloofde Messias volledig vervuld (10 × 10).
Daarnaast gaat het om *goud*, dat een edelmetaal is dat niet roest en een uitbeelding is van onvergankelijkheid: het opstandingsleven van de Eersteling Christus.

17 Nisan
Ook in andere typen vinden we verwijzingen naar de opstanding van Christus. Zo was Jozef zeventien jaar oud toen zijn vader hem uitzond om zijn broers op te zoeken (Gen. 37:2). Later, wanneer Jozef inmiddels onderkoning van Egypte is, leeft Jakob nog zeventien jaar in Egypte (Gen. 47:28). Dit is een uitbeelding van een gelovig en bekeerd Israël onder het koningschap van de Messias.

De periode tussen het begin van Jozefs optreden en Jakobs verblijf in Egypte onder Jozefs heerschappij spreekt van het ongeloof van Israël en van de huidige tijd. Het huis van Jakob meende dat Jozef dood was en had geen weet van zijn hoge positie onder de natiën. Hetzelfde thema zijn we herhaaldelijk tegengekomen in de geschiedenis van Gideon.

zondvloed en ark
Op de zeventiende dag van de zevende maand rustte de ark op het gebergte van Ararat en stond zij als het ware op uit de doodswateren van de zondvloed (Gen. 8:4). Opmerkelijk is dat ook het begin van de zondvloed viel op een *zeventiende* dag (Gen. 7:11). Zowel het aanvangspunt van het gericht als het begin van herstel en nieuw leven vallen daarmee op een zeventiende dag. Het oordeel leidt tot een nieuw begin.

Losser en losprijs
In Jeremia 32 wordt een verzegelde boekrol beschreven: de eigendomsakte van het land, waarbij het recht van lossing daadwerkelijk wordt uitgeoefend. De losprijs bedraagt *zeventien* zilveren sikkels (Jer. 32:8–14). Dit spreekt profetisch van de boekrol uit Openbaring 5, de eigendomsakte van het land Israël. Slechts Eén blijkt waardig om de boekrol te openen: de Leeuw uit de stam van Juda (Opb. 5:5).

Het getal zeventien spreekt daarmee van de opstanding van Christus, van oordeel in de zin van rechtzetten, en van verlossing en herstel.

Ofra
Gideon plaatst de efod in Ofra, de plaats waar JAHWEH hem eerder was verschenen en waar de eik stond als symbool van Gods beloften (Richteren 6:11). Het is ook de plaats waar Gideon het altaar van Baäl en de Asjera afbrak en een nieuw altaar bouwde voor JAHWEH. Telkens zien we hier een overgang van het oude naar het nieuwe.

Gideon wordt geen koning, maar handelt priesterlijk. Daarmee vormt hij een uitbeelding van de tegenwoordige tijd, waarin Christus wel verworpen is als Koning, maar werkzaam is in een priesterlijke bediening.

Richteren 8:27 een valstrik

Gideon maakte de efod van het goud van de overwinning en plaatste deze in Ofra. Wat er vervolgens gebeurt, wordt in veel commentaren misverstaan. Men leest de tekst vaak alsof Gideon het volk zou hebben verleid tot een door God verboden vorm van verering en daarmee het tweede gebod zou hebben overtreden (Ex. 20:4–5), vergelijkbaar met het gouden kalf in de woestijn.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [27] En Gideon maakte het tot een efod en hij zette hem neer in zijn stad, in Ofra. En heel Israël hoereerde ermee. En het werd voor Gideon en voor zijn huis tot een valstrik.

hoererij
Veel lezers benaderen dit vers met een ethische bril, alsof Gideon iets verkeerds deed. De tekst vermeldt echter niet dat zijn handelen verkeerd was; het was *Israël* dat hoereerde met de efod. Dit is vergelijkbaar met de koperen slang, die Mozes op Gods bevel had gemaakt (Num. 21:8–9): wie opzag naar de slang werd gered.

afgoderij
De koperen slang is een voorafschaduwing van Christus (Joh. 3:14), maar Israël ging het voorwerp zelf vereren in plaats van de Maker (2 Kon. 18:4). Op dezelfde manier was de efod, net als de koperen slang later in de dagen van Hizkia, een voorwerp van verering geworden.

In de Bijbel is hoererij gelijk aan het nalopen van andere goden (Ez. 23:30; Hos. 1:2). Israël miskende de betekenis van de efod en hoereerde ermee, waardoor het oorspronkelijke doel van het voorwerp verloren ging.

valstrik
Gideon deed iets waardoor Israël viel. Hij maakte een priesterlijk kleed en daardoor struikelde Israël en viel in afgoderij. Het spreekt van de Heer Jezus Christus, die na Zijn opstanding Hogepriester werd en Zich verborg in het hemels heiligdom (Hebr. 9:12, 24). *Het huis van Israël* gelooft niet in Hem en dat is hun geworden tot een valstrik.

Romeinen 9 (naar ISA)
[32] (...) Zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots,
[33] zoals het geschreven staat: Zie, Ik leg in Sion een steen des aanstoots, en een rots van valstrik, en wie op hem zijn geloof vestigt, zal niet beschaamd worden.

Richteren 8:28-31 Gideon trekt zich terug

Het refrein in het boek Richteren is dat het volk deed wat kwaad was in de ogen van JAHWEH, waarmee wordt bedoeld dat zij andere goden dienden (Richt.2:11; 3:7). Zo begint de geschiedenis van Gideon (6:1) en zo eindigt het ook (8:27,33).

Richteren 8 (naar ISA)
[28] En Midian werd onderschikt voor de aangezichten van de zonen van Israël en zij gingen niet voort hun hoofden op te heffen. En het land werd rustig, veertig jaren, in de dagen van Gideon.
[29] En Jerubbaäl, zoon van Joas, ging, en hij woonde in zijn huis.
[30] En voor Gideon waren zeventig zonen, uitgaand uit zijn lendenen; want hij had vele vrouwen.
[31] En zijn bijvrouw, die in Sichem was, baarde voor hem ook een zoon, aan wie hij de naam Abimelech gaf.

40 jaar
De periode van veertig jaar wordt viermaal genoemd in Richteren (3:11; 5:31; 8:28; 13:1). Zij verwijst naar de tijd van Israël in de woestijn, die eveneens veertig jaar duurde. Deze periode staat model voor het ongeloof van het volk (Hebr. 3:17-19). Opmerkelijk is het contrast tussen veertig jaar *rust* (3:11; 5:31; 8:28) en veertig jaar *onderdrukking* (13:1). De genoemde rust is zeer betrekkelijk, omdat in alle gevallen direct na deze periode wordt vermeld dat Israël opnieuw deed wat kwaad was in de ogen van JAHWEH. In de geschiedenis van Gideon lezen we zelfs al vóór het noemen van de veertig jaar rust dat het volk hoereerde (8:27).

teruggetrokken
In vers 29 staat dat Jerubbaäl *ging*. De meeste vertalingen geven dit weer als: “hij ging wonen in zijn huis”. Het werkwoord *ging* staat echter vooraan in de zin en krijgt daardoor nadruk. Letterlijk staat er: “En hij ging, Jerubbaäl, zoon van Joas, en hij woonde in zijn huis”. Gideon *trok zich terug*, zoals ook de Heer Zich heeft teruggetrokken in de hemel vanwege het ongeloof van Israël.

70 zonen
Van Gideon wordt vermeld dat hij zeventig zonen had, “voortgekomen uit zijn lendenen”, de bijbelse manier om aan te geven dat zij uit hem zijn voortgekomen. Het getal zeventig staat model voor *de natiën*. In Genesis 10 wordt een opsomming gegeven die bekendstaat als de “volkerentafel”, met zeventig stamvaders van de volkeren. Gideons zeventig zonen staan daarmee model voor de huidige tijd, waarin Israël in ongeloof verkeert, terwijl er nieuw leven — vruchtbaarheid — is onder de natiën.

mijn vader is koning
Gideon noemt zijn zoon Abimelech, wat betekent: *mijn vader is koning*. Daarmee zegt Gideon feitelijk: niet ik ben koning, maar God is koning. Dit is te vergelijken met de huidige tijd, waarin het Koninkrijk van Christus nog niet openbaar is en Hij nog niet zichtbaar regeert.

Richteren 8:32-35 Gideons dood (slot)

In de slotverzen van de geschiedenis van Gideon lezen we dat Gideon sterft en dat het volk opnieuw vervalt in afgoderij. Vanaf Richteren 9 wordt vervolgens de geschiedenis beschreven van Gideons zoon Abimelech, wat een nieuw dieptepunt markeert in de geschiedenis van Israël.

> *Richteren 8 (naar ISA)*
> [32] En Gideon, zoon van Joas, stierf in goede grijsheid, en hij werd begraven in het graf van Joas, zijn vader, in Ofra, van de Abizeriet.
> [33] En het gebeurde toen Gideon gestorven was, dat de zonen van Israël afgleden en zij bedreven hoererij achter de Baäls en zij plaatsten voor hen Baäl-Berit als god.
> [34] En de zonen van Israël dachten niet aan JAHWEH, hun god, Die hen uitredde uit de hand van al hun vijanden, rondom.
> [35] En zij deden geen vriendelijkheid met het huis van Jerubbaäl-Gideon, naar al het goede dat hij met Israël deed.

kracht
Gideon stierf in goede ouderdom en werd begraven in het graf van zijn vader Joas, in Ofra. De naam Joas betekent: *JAHWEH is krachtig*. We hebben inmiddels meerdere keren gezien dat in Ofra de eik stond, een embleem van Gods *beloften* (Richt.6:11), en dat eiken ook plaatsen waren waar doden werden begraven (Gen.35:8). God is *krachtig* om Zijn *beloften* te vervullen, en dat heeft Hij gedaan in Degene van Wie Gideon een voorafschaduwing is: Jezus Christus.
Het is bovendien betekenisvol om te bedenken dat Gideon *stierf* en werd gelegd in een graf dat getuigt van Gods kracht — *opstandingskracht* (Ef.1:19-20).

Baäl-Berit
Na de dood van Gideon gleed het volk Israël opnieuw af en maakte zij Baäl-Berit tot hun god. Baäl-Berit betekent: *heer van het verbond*. Dit is een uitbeelding van het Joodse volk dat na de dood van Jezus vasthield aan het oude verbond. God had hun Verlosser gezonden, maar zij keerden terug tot datgene waaraan God een einde had gemaakt.

al het goede
Gideon wordt in commentaren niet zelden negatief afgeschilderd, met name vanwege zijn handelen met de efod. Wanneer God echter naar Gideon kijkt, ziet Hij het goede en het geloof van Gideon (vgl. Hebr.11:32).

Van Gideon en van al het goede dat hij had gedaan, wordt door Israël niet meer gedacht (Richt.8:34). Dit is een uitbeelding van Israël in onze tijd, dat zijn Redder en Verlosser, Christus Jezus, niet kent en Hem niet erkent.